

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 22/23 (232/3)

5. juunil 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kōnetunnid k. 12—11
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis, Tel. 7-24
 Kuulutuste hinnad:
 1/1 lehek. Mk. 4000.— 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 „ „ 2000.— 1/8 „ „ 500.—
 1/3 „ „ 1350.— 1/16 „ „ 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutusd Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.
 Adressi muutmine 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543.

Sisu: 1) Eugen Maddison, Ulemuse käskudest. 2) Riia politsei Tallinnas spordivõistlustel. 3) Politseikomissaride ülesannetest maal. 4) Berliini 1926 a. politseinäitus. 5) Ettekuulutajad ja kriminaalpolitsei. 6) Inglismaa naispolitsei. 7) Ametlik osa. 8) Väljamaalt. 9) Küsimused ja kostmised. 10) Kuulutused.

Latvijas policijai.

Esiet sveicināti dārgie kolegi, kaimini un sabiedrotie, kopēja un grūtā amata nesēji, tēvijas un tautas iekšējās aizsardzības, labklājības un kārtības darbā.

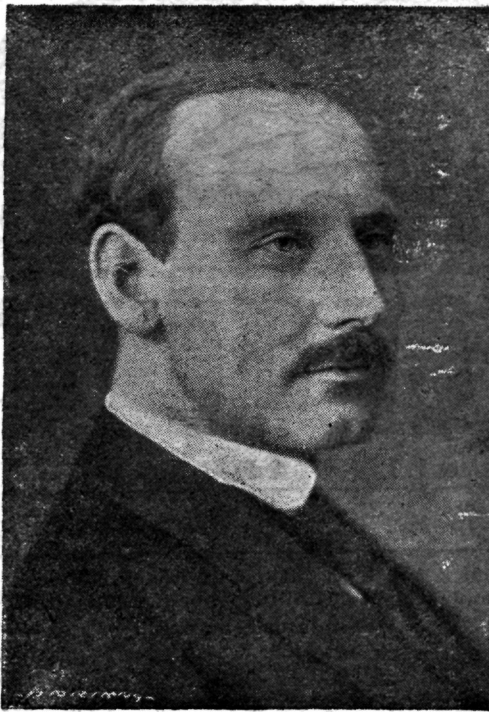
Igaunijas policijai ir šodien sevisks prieks Jūs apsveikt savā galvas pilsetā — Tallinnā.

Mūsu mērķis ir labas kaiminu attiecības, draudzīga kopdarbība flēgtās rindās un mācīšanās vienam no otra. Vēl reiz firsnīgu tere tulemast!

Ļāti politseile.

Tere tulemast! Kallid kolleegad, naabrid ja lītlasēd ūhises ja raskes kutsetōds kodumaa ja rahva ūfekaitse, heaoleku ning korra walwel. Seid tana terwitades, tunneb Eesti politsei eriliūt rōōmu Seie saabumiseft Eesti pinnale.

Read loomale, ūhine koostōō, heanaaberliūt lābikāimine, ūppimine ūksteifeft on meie eesmārt, mille saawutamiseft weel kord sūdamlit Eesti tere tulemast!

Siseminister K. Einbund.

Läti siseminister Laimins.

Ülemuse käskudest.

Eugen Maddison.

Lehitsedes Riigikohtu otsuste kogus, sattusin juhuslikult järgmise koha peale, kus öeldud: „Kroonu vastuvaidlemata sissenõudmiste seadustikus (V. S. K. XVI k. 2. j.) ja Linnaseaduses § 137 (V. S. K. II k.) on tähendatud, missuguseid sissenõudmisi politsei peab vastuvaidlemata sissenõudmise korras täitma. Ei kuulu aga teatav valitsusasutuste ehk ametniku nõudmine vastuvaidlemata sissenõudmiste liiki, siis ei või politsei seesuguse nõudmise täitmisele asuda ja peab sellest loobuma.

Iga riiklik asutus ja ametnik võib ja peab ainult seaduspäraseid nõudmisi teadlikult täitma (minu arvendus. E. M.); sellepärast ei oleks Tartu linna politsei ülem käesoleval juhtumisel pidanud kaubandus- ja tööstusministeeriumi riigivaranduste osakonna Tartu linna voliniku nõudmist 3. III 1921. a. nr. 4050 all, kui mitte seaduspäraselt, täitmisele võtma. Et aga Tartu linna politsei ülem seda siiski tegi, siis astus ta oma võimupiirist üle ja

rikkus sellega kaebaja Tedersoni õiguslisi huvisid, mispärast Th. Tedersonil oli õigus Tartu linna politsei ülema tegevuse peale adm. kohtu korras kaevata“ jne. (Riigikohtu otsuste kogu nr. 58 — 1921.)

Käesoleval juhtumisel oli nõudmine pööratud Tartu linna politsei ülema poole, kes selle Tartu I jaoskonna politsei ülemale otsekoheks täitmiseks edasi andis. Tuleks veel tähendada, et vastuvaidlemata sissenõudmise korra tarvitamist ei nõudnud kaubandus- ja tööstusministeerium, vaid tähendatud ministeeriumi riigivaranduste osakonna Tartu volinik.

Kahjuks ei põhjenda riigikohus oma seisukohta, vaid peatub vastuvaidlemata sissenõudmise korras täitmist leidvate nõudmiste juures. Sellepärast tuleb pöörduda vastavate seaduste poole ja seal leida selgitust.

Maksvas kodanlises teenistusseaduses leiame: esiteks, et kõik ametnikud on kohustatud oma ametit täitma kooskõlas maksvate korralduste ja seadustega ning ülemuse käskude ja juhatustega

(«всѣ служащіе возложенныя на нихъ должности обязаны исправлять... по существующимъ учрежденіямъ и уставамъ и по приказаніямъ и наставленіямъ начальства» — § 707); teiseks, et iga ametnik peab ilmtin-gimata oma kohuseks teada kõiki seadustikke ja seadusi ja nende järele täpselt käia («вѣдать всѣ уставы и законы государственные и содержать ихъ въ ненарушимой сохранности»), kusjuures nõue, et keegi ei või end vabandada seaduse mitteteadmisega, iseäranis nende kohta on maksev, kes riigiteenistuses (§ 708); kolmandaks, et ükski ametnikkudest ei või oma võimu tarvitada üle nende piiride, mis seaduses on nähtud ette (§ 710); neljandaks, et iga ametnik on kohustatud omi asju ajama täpselt seaduse tahtmise ja sõnade järgi («по точной силѣ и словамъ законовъ» — § 711); viiendaks, et iga riigiteenija peab aukartust avaldama oma ülemuse vastu, temalt vastu võtma käskusi ja neid täpselt täitma («принимать отъ него приказанія и исполнять ихъ съ точностью»); kui keegi leiab, et ülemuse poolt antud käsk («повелѣніе») ei ole seaduspärane («незаконное»), siis on ta kohustatud viivitamata täitma seda, mis selle juhtumise jaoks tema ameti asutusseadus ette näeb (§ 712).

Sama küsimust puudutab ka N. S. Seal kõneleb § 393 järgmist: „Süüdlane selles, et ta avaldas ülemusele teenistusasjus otsekohest sõnakuulmatust («явно оказанное... ослушаніе»), välja arvatud juhtumised, kui ülemus on nõudnud midagi seadusvastast («если бы начальникъ потребовалъ чего-либо противозаконнаго»), karistatakse“ jne. Selle paragrahvi selgituseks toon mõned väljavõtted vene senati kriminaal departemangu otsusest vürst Andronnikovi asjas (1892. a. nr. 23). Esiteks: sõna „seadusvastane“ («противозаконное») vastandina («въ отличіе») sõnale „mitteseaduspärane“ («незаконное»), s. o. seadusele mitte põhjeline, tähendab kuritahtlist toimingut («преступное дѣйствіе»), mis seadusega üldse kõigile või teatava liigi isikutele keelatud; teiseks — vabastab seadus alluva ametniku vastutusest oma ülemuse käsu mittetäitmisest eest ainult sel juhtumisel, kui on tõendatud, et ülemus nõudis temale alluvalt toimingut, mille korda-saatmine alluvale seadusega otsekohe keelatud; eeltoodud juhtumine välja arvatud, tuleb ametnikul igat ülemuse poolt, s. t. asutuse või isiku poolt, kellele ta tee-

nistusliselt allub, teenistusasjus saadud käsku või korraldust, kui see ei ole kõrgema ülemuse poolt muudetud, ilmtin-gimata täita; kolmandaks — sellest järgneb, et alluvale ametnikule seadus ei anna õigust võtta kaalumisele, kas on õige või ebaõige ülemuse nõudmine, mis ei sisalda eneses midagi kuritahtlist või seadusega otsekohe keelatud («не представляетъ права входить въ обсужденіе правильности или неправильности предъявляемаго къ нему начальствомъ и не заключающаго въ себѣ чего-либо преступнаго или прямо воспрещеннаго закономъ требованія»), ning karistab teda sarnase nõudmise mittetäitmisega, nagu sõnakuulmatuse eest, täitsa rippumata sellest, millistel põhjustel alluv ametnik ei täitnud ülemuse nõudmist, kas sellepärast, et ta oli eksiarmises ülemuse õiguse kohta jne. («вслѣдствіе ли заблужденія относительно права начальства предъявлять къ нему подобныя требованія»).

Tutvunedes ettetoodud seaduslike alustega, ei võiks riigikohtu seisukohta, et „iga riiklik asutus ja ametnik võib ja peab ainult seaduspäraseid nõudmisi teadlikult täitma“, vastasel korral loobudes nende täitmisest, õigeks pidada. Nagu eeltoodust selgub, ei või ja ei pea ametnik täitma ainult seadusvastaseid nõudmisi või käske; täites neid, langeb ta N. S. § 338 ettenähtud karistuse alla; ei sisalda aga nõudmine või käsk midagi kuritahtlikku või midagi, mis seadusega otsekohe keelatud, siis peab ametnik ülemuse nõudmist või käsku täitma; vastasel korral langeb ta N. S. § 393 ettenähtud karistuse alla.

Järjelikult, Tedersoni asjas, kui korralduse oleks teinud kaubandus-tööstusministeerium, ei oleks Tartu linna politsei ülem. isegi olles veendumusel, et tähendatud korraldus ei ole seaduspärane, võinud loobuda selle korralduse täitmisest. Kuid Tedersoni asjas pidi ta nõudmise vastuvaidlemata sissenõudmiste korras täitmisest loobuma, sest nõudmine oli nõõratud mitte õigustatud isiku poolt. Mis puutub politsei jaoskonna ülemasse — siis pidi ta politsei ülema, kui oma ülemuse, käsku täitma.

Riigikohtu seisukohta maksvate seaduste seisukohalt mitte küllalt põhjendatuks lugedes, tuleb teda aga tervitada, kui esimest katset ametniku tegevust te-

ma isiklikule vastutusele rajada. Alluv ametnik ei pea olema oma ülemuse sõnakuulelik käskudetäitja; temal peab olema õigus kaaluda, kuivõrd ülemuse poolt saadud nõudmine või käsk on kooskõlas vastavate seadustega, ning temale tuleb sellel alal kindlustada teatav iseseisvus või rippumatus. Ta ei pea neid täitma «радъ стараться» pärast, vaid teadlikult, teades, et ta isiklikult ka vastutust oma tegevuse eest kannab. Kuid see rippumatus või iseseisvus ei võiks nii kaugele minna, kui seda vast võiks eelpooltoodud riigikohtu sõnadest välja lugeda; see viiks sarnase seisukorra juure, kus juba ülemus oleks ärarippuv temale alluvatest ametnikkudest: tahavad nad ülemuse käske täita, siis täidavad; ei taha aga, siis ei täida, põhjendades, et käsk ei ole seaduspärane. Õiget seisukohta on selles asjas tabanud Riigiteenistuse seadus („Riigi Teataja“ nr. 149 — 1924. a.). Olles üldse puudulik ja mitmes suhtes isegi vähem meie oludele vastuvõetav, kui vene kodanline riigiteenistuseseadus (S. K. III. k.), on ta selles asjas siiski värskendavat õhku toonud. § 26, mis kahjuks ei ole veel maks-

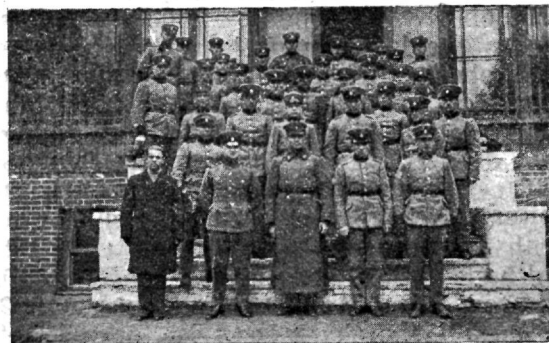
ma pandud, kõneleb: „riigiteenija on kohustatud riigi huvisid kaitsema, täitma kõiki tema teenistusse puutuvaid seadusi ja määrusi, samuti oma ülemuse käske ja korraldusi, mis ei ole otsekoheses vastolus seadustega ja mis antud teenistus-alal. Riigiteenija on oma teenistus-alalise tegevuse seaduslikkuse eest vastutav.

Käsus leiduvast vastolust seadusega või seaduspäraste eeskirjadega peab käsusaaja teatama käsuaandjale ülemusele ja niisugusest käsust, mis ettepanekut kuritegevuseks sisaldab, ka järgmisele kõrgemale ülemusele“.

Selle paragrahvi järgi ei asu käsusaaja saadud käsu täitmisele, kui ta leiab selle mitteseaduspärase olevat, ja teatab sellest käsuaandjale ülemusele. Kui ülemus peaks oma nõudmise juure jääma, siis peab käsusaaja selle täitma, kuid vastutust kannab ülemus; loobuma täitmisest on ta kohustatud ja õigustatud ainult juhtumisel, kui käsus sisaldub ettepanek kuritegudeks. Täites sel juhtumisel saadud käsku, kannab ta ka isiklist vastutust.

Riia politsei spordiklubi juhatus.
Keskel reservi ja kooli ülem Zerín.

Tallinna politseivahelise murdmaa jooksu meesk. All parimad jooksjad: Ertis, Tann, Tearu, Juhkam ja Madisson (vasakult paremale).

Riia politsei Tallinnas spordivõistlustel.

5. ja 6. juunil s. a. korraldatakse Tallinnas Tallinna-Riia politseivahelised spordivõistlused. See on esimene sellesarnane sündmus Eesti politseis. Meie politsei on spordis Lääne-Euroopa riikidest ja ka naaberriikide politseist taha jäänud. Riias töötab juba 4 aastat politsei spordiklubi, kus edukalt on töötatud ja hoolega sporti

harrastatud. Nimetatud võistlused tahavad olla jõukatsumiseks meie liiduriigi politseiga, mis annab ülevaadet mõlema riigi politsei võimetest spordi alal. Nagu öeldud, on Läti politsei juba mitu aastat spordi alal töötanud ja sellepärast võiks oletada, et lätlased meist peaksid tugevamad olema. Kuid ka Eesti politseinikkude

hulgas on tuntud sportlasi, nagu Tann, Neumann, Teearu, Ertis ja teised, nii et jõud saavad üldjoontes ühetaolised olema.

Ühes sportlastega külastavad meid ka Läti kõrgemad politseijuhid: poliitilise politsei ülem Osolins, Riia prefekt Grünvaldt ja teised kõrgemad ametnikud. Külalised saabusid Tallinna eile kell 10.40 oma vormiriietes ja relvadega. Valgas võttis neid vastu politseikooli komissar Muikmann ühes Valga komissar Gnadenreich'i ja raudtee politsei abikomissar Kokk'iga. Tallinnas võttis külalisi vastu spordivõistluste korraldav komitee, eesotsas komitee esimehe E. Mets'aga ja Tallinna-Harju prefekt Tolmoff'iga ühes teiste kõrgemate ametnikkudega. Jaama ette seati üles kompanii politseikoolist, ratsareserv ja sõjaväe orkester.

Politseikooli spordi instruktor A. Klumberg, Tallinna-Riia politseivaheliste spordivõistluste korraldaja ja treener.

Jaama eest liikusid rivistult Riia politseinikud ja politseikooli kompanii ühes ratsareserviga muusika saatel läbi linna politseikooli, kuhu sportlased korterisse paigutati. Kõrgemad ametnikud asusid „Kuld-Lövi“ võõrastemajasse. Peale einet tegid külalised viisite ja eile õhtul olid „Kalevi“ aias harjutused ja tutvumine platsiga, kuna kõrgemad ametnikud tutvunesid linnaga ning selle ümbrusega.

Täna kell 17 algavad võistlused. Sportlased marsivad rivikorras muusika saatel politseikoolist spordiplatsile. Võistluste avamine platsil sünnib suure pidulikkusega. Kõige pealt on platsil paraadmarss, millest võtavad osa kõik sportlased ja vahekohtunikud. Rongikäik peatub tribüüni

ees poolkaares. Siis astuvad ette meeskondade esitajad: Eesti poolt — Klumberg, Läti poolt — Mesit, kes meeskonna nimel vande annavad ausalt võistelda. Vandele järgnevad mõlema riigi hümni. Peale hünni avab siseminister K. Einbund võistlused ja fanfaaride hüüded kutuvad sportlasi võistlema.

Siseministri järele kõneleb Läti saadik härra Seskis, millega lõpeb offitsiaalne avamine ning algavad võistlused. Täna on ette nähtud järgmised alad: 100 mtr. jooks, kaugushüpe hooga, kuulitõuge, raskustõmme, 3000 mtr. käik, kettaheide, kõrgushüpe hooga, raskusheide ja 4×100 mtr. teatejooks.

Homme hommiku kell 8 on Juhkentali lasketiirus laskevõistlused püssist, montekristost ja püstolist. Kell 14 järgnevad võistlused „Kalevi“ väljal, kuhu lähevad sportlased jälle rivi korras, muusika saatel. Võistlused algavad teatejooksuga ümber linna 10×500 mtr. Sellele järgnevad: vehklemine, 400 mtr. jooks, kõievedu, vabad harjutused (Riia), 1500 mtr. jooks, poks, Jiu-Jitsu demonstratsioon (politseikool); granaadi heide, püramiidid (Riia) ja takistus-teatejooks 4×1 ring.

Peale võistluste jagatakse välja auhinna. Auhindadeks on määratud hulk väärtuslikke asju nii meeskonnale, kui ka individuaal võistlustes. Väga ilusa ja väärtusliku auhinna on annetanud härra Riigivanem (v. pilt), mis on määratud üldauhinnaks kogu võistlustel; seda auhinda tuleb kaitsta kolmel võistlusel. Samuti on väga nägusa ja väärtusliku auhinna annetanud härra siseminister (v. pilt) võitjale meeskonnale teatejooksus ümber linna 10×500 mtr. Peale nende on annetanud hulk auhinde: Läti saadik Tallinnas, Tallinna politseiasutused, „Eesti Politseileht“ ja eraisikud ning ettevõtted. Olgu need auhinnad omalt poolt ergutuseks politseinikkudele — parimatele sportlastele.

Esmaspäev on pühendatud peajasalikult tutvumiseks Tallinnaga. Samal päeval kell 11 demonstreerib ratsareserv hipo-droomil oma võimeid ratsasõidus ja politseilistes ning lahingvõtetes.

Kogu külaliste Tallinnas viibimise kestel korraldatakse neile vastuvõtmisi ja väljasõituseid, nii et käesolevad võistlused töötavad saada ühtlasi ka suurteks sõprus- ja lugupidamisavaldusteks.

Külalised lahkuvad Tallinnast esmaspäeval, 7. juunil kell 18.

Juulikuu 2. ja 3. on Tallinna politsei sportlased palutud Riiga samasugustele võistlustele, mis on ühtlasi juubelivõistlusteks ühenduses suuremate juubelipidustustega Riias.

Tallinna-Riia vahelised spordivõistlused omavad suure tähtsuse meie politsei peres. Nad õhutavad kõigepealt sporti politseinikkude keskel ja tõmbavad loodetavasti kaasa neid, kes on senini eemale hoidunud spordist.

Suur tähtsus on spordivõistlustel ka sel-

lepärast, et nad viivad hulga lähemale üksteisele kahe naaberriiigi politseid. Nii mõnigi vormi täitmine jääb ära, mis mõnesuguseid viivitusi tekitab ühises töös kuritegevuse vastu. On loota palju lähemat koostööd just selle tõttu, et meil on võimalus olnud sõbralikult üksteise kätt suruda, et on loodud sidemed, mis nii pea ei katke.

Sellepärast olgu tervitatud sport, olgu tervitatud väga lugupeetud naabrid-külalised!

Riigivanema rändav üldauhind Tallinna-Riia politseivahelistel spordivõistlustel.

Siseministri auhind võitjale meeskonnale teatejooksus ümber linna 10x500 mtr.

Võistlustest osavõtjate nimekiri.

Läti meeskond.		Eesti meeskond.	
1. Zerín, A., pol. kooli ülem.	22. Dobels, A., kordnik.	1. Lepner, Pol.-kooli kom.	4. Schönrock, abikom.
2. Tukumeitis, B., pol. leitn.	23. Mandeks, J., "	2. Tann, Pol.-kooli abikom.	5. Baltiment, konstaabel.
3. Janson, P., " "	24. Kalkau, E., "	3. Lehova, " "	6. Männik, "
4. Oja, J., " "	25. Galin, R., "		7. Hansar, v. asist. Kr. pol.
5. Kivi, A., " "	26. Kerpis, A., "		8. Tats, " "
6. Jaschkevitz, " "	27. Strauins, U., "		9. Ernits, " "
7. Friede, A., Kr. pol. leitn.	28. Veide, A., "		10. Tattar, " "
8. Sponberg, F., " "	29. Schmidt, V., "		11. Schüts, assistent Kr. pol.
9. Balodis, K., " "	30. Krusts, F., "		12. Ömblus, " "
10. Kudis, J., v. kordnik.	31. Bergis, K., "		13. Viisman, van. kordnik.
11. Birnbaum, E., " "	32. Mutsenieks, J., "		14. Laufert, " "
12. Rosenberg, K., " "	33. Jürgens, K., " "		15. Ottenson, ametnik.
13. Jakobson, M., " "	34. Dsenis, J., kasvandik.		16. Kürbis, " "
14. Rosenberg, A., kordnik.	35. Meimers, J., " "		17. Teearu, kordnik.
15. Tserps, A., " "	36. Krievs, A., " "		18. Neumann, " "
16. Krumin, K., " "	37. Dambram, A., " "		19. Vollmann, " "
17. Krumjn, J., " "	38. Rusman, P., " "		20. Villo, " "
18. Ruben, O., " "			21. Ertis, " "
19. Schmidt, M., " "			22. Pärnik, " "
20. Autsien, A., " "			23. Nurk, " "
21. Mihailev, I., " "			24. Jaama, " "
			25. Laubmann, P. kooli kasv.
			26. Madisson, Ed., " "

27. Juhkam,	P. kooli kasv.	40. Mooses,	P. kooli kasv.	53. Niilus,	P. kooli kasv.
28. Kongas,	" "	41. Päts,	" "	54. Mändlik,	" "
29. Sieger,	" "	42. Juuse,	" "	55. Koppel,	" "
30. Kivi,	" "	43. Pallop,	" "	56. Naisson,	" "
31. Raig, Ed.,	" "	44. Küüra,	" "	57. Näpp,	" "
32. Kukk,	" "	45. Kriisel,	" "	58. Kink,	" "
33. Kerberg,	" "	46. Otsing,	" "	59. Krutop,	" "
34. Rattas,	" "	47. Püssa,	" "	60. Hübner,	" "
35. Thomson, A.	" "	48. Arro,	" "	61. Kala,	" "
36. Andersen, Th.	" "	49. Madisson, H.,	" "	62. Tuisk,	" "
37. Plaksting,	" "	50. Lillo,	" "	63. Kaeramaa,	" "
38. Sokmann,	" "	51. Saulman,	" "		
39. Jögi,	" "	52. Sakarias,	" "		

Politseikomissaride ülesannetest maal.

Ei saa vaikides mööda minna O. Liisi kirjatükist „Politseilehes“ nr. 20 s. a., milles kirjutatakse maa politseikomissariaatide likvideerimise võimalusest.

Kui komissariaadid ainult jooksvat tööd teeksid, siis poleks neid keegi asutanud. Ka vene valitsuse ajal elasid kreisiülemate nooremad abilised maal oma kantseleidega, kuna rahval oli neid tol ajal vähem tarvis kui praegu, sest paljud tunnistused, pidude ja koosolekute registreerimised jne. toimetati kreisiülemate kantseleides.

Autor väljendab sõna-sõnalt: „minu arvates tuleksid eestkätt likvideerida maa politseikomissaride asutused.“

Märgiksin kõige pealt seda asjaolu: kui konstaablite tegevuse kontroleerijaks ainult prefekt või tema poolt aegajalt komandeeritav politseikomissar oleks, siis saavad korduma ametalised lohakused ja raiskamised, milliseid siin kohal möödunud ajast kurblik oleks meeles tule tada.

Asi võiks nii kujuneda, kui prefektuurist väljakomandeeritud komissar tuleb, siis eemalt juba kolinat kuulda oleks. Olles juba hulk aega politseiteenistuses, ei ole mul kordagi teadmata olnud, kui, näiteks, politseiinspektor või siseminister kohale on sõitnud maakonda, kus ise teenin. Maa jaoskonna politseikomissar sõidab aga sagedasti konstaabli juure äkitselt, ilma et tema ilmumisest konstaabel teaks. Ja sellel asjaolul on revideerimise mõttes väga suur tähtsus.

„Et need lähedalseisjad komissarid talitavad oma viisi ja oma äranägemise järgi“, ütleb autor. Kust võtavad siis need prefektuuridest tulijad komissarid selle parema „nägemise“, sest praegused komissarid teavad väga hästi politseidirektori ja prefekti soove, ning nende järgi juhivad alluvaid. Kuid kohapealsete

ümbruskonna olude „äranägemisest“ ei lausuta kirjatükis sõnagi. Kust prefektuuri komissar seda näeb ja mis juhtnööri mõistab tema kohapeal anda kohaliste olude kohta, kui sadade kilomeetrite taga prefektuuri juures ise elab ja sealt aeg ajalt välja sõidab konstaableid revideerima ja neile sporti õpetama? Prefektuuri komissar ei saagi alluvate hingeelu tunda, nende vahekordi rahvaga, nende kalduvusi jne., kuna ametoskuse külg jääks nõrgemaks, kui see komissar sõidab harva välja. Praegu käivad üks kord kuus vähemalt konstaablid jaoskonnas ja saavad alati juhtnööre nii ühes kui teises asjas. Küsimusi on konstaablitel alati küllalt olnud, küll isiklikult kantseleisse ilmumisel, küll telefoni teel.

Kust teab, näiteks, 100 km. tagant sissesõitnud komissar seda, kui mõned ärid konstaabli teadmisel* vabalt salaja viina müüvad, kust teab ajutiselt väljasõitnud komissar seda, kui konstaabel rahvaga toorelt käib ümber, hasartmänge mängib, liialt alkoholi tarvitab jne. Ega kõik kodanikud kaeba kirjateel ja viimaseid kaebusi ei saa ka võõras komissar, kes ei tunne kohalisi olusid, erapooletult juurdleda. Kuid kohaline maakomissar praegusel ajal, kes juba 3—4 aastat kohal olnud ja oma jaoskonnaristi põigiti on läbi sõitnud, on sedavõrd tuttav seltskonna tegelastega ja soliid inimestega, et temale ei jää konstaabli pahed sugugi teadmatuks. Ja nende teadmise tõttu võib tema alluvat hoiatada — isalikult noomida ja teda hukatuse eest hoida. Ega sport ja muu keheline kasvatus peasi ei ole. Peasi on õiguse tunne ja praktika.

Kes revideerib esimese klassi teed jaoskonnas kaks korda aastas, kes annab rahvale igasuguseid tunnistusi välja, kes peab komissariaatide asukohtades alevi-

tes aadresslauda, kes vaatab läbi juurd-lused, määrab alluvuse neile ja süüdis-tuse ja ilmub süüdistajana kohtusse, kes korraldab ja reguleerib politseivalve asju, kes juhib korrapidamist laatadel ja suurematel rahvakogumistel, kes esitab politseid valitsusliigete ees ja võtab osa suurematest tööstuskomisjonidest, kes registreerib pidud ja koosolekud, kes korraldab ja annab statistikat, kelle poole pöörduvad kriminaal- ja kaitsepolitsei ametnikud kaasabi tarviduse korral, kes valvab riigi rahade, trahvide ja maksude õigel ajal sissenõudmise ja edasiandmise üle, kes annab juhatust ametasjus konstaablile, kui viimane elab 100 kilomeetrit ja rohkem prefektuurist eemal ning telefoniühendus on puudulik ehk võimata?

Pabereid on sedavõrd palju, et konstaabel ei saa päevagi aega kodus istuda, rahvast vastu võtta ega ülaltähendatud funktsioone täita. Anda konstaablitele allkonstaablid ehk kantseleiametnikke abiks — kasvab riigi kulu sama suureks, suuremaks veel kui komissariaatide üleväljapidamise kulud.

Kui mõnel maakomissaril on 3—4 kantseleiametnikku praegusel ajal käsutada, siis on see tõesti toredus. Maa jaosk. komissaril ei tohiks rohkem abilisi olla kui asjaajaja ja üks ametnik — suuremates jaoskondades, kuna vähemates asjaajajast küllalt jatkuks. Komissar peaks ka ise kantselei tööd tegema, mitte aga ükspäinis allkirju andma valmisteh-tud tööle.

Kaalume veel O. L. mõtteid üksikasja-lisemalt: protokollisid prefektuurile esi-tada ehk võiks, kui seal isik ei puudu, kes kohalisi olusid, seadust ja kohalisi sündmääruisi kõiki hästi tunneks, kuid et konstaablid otsekohe juurdlused koh-tutele esitavad — seda me' nõuda ega läbi viia ei saa. Küsitagu ükskõik mis-suguselt komissariilt, kui palju puudulikke juurdlusi tema aasta jooksul konstaabli-tele täiendamiseks ja asjade lahutami-seks süüdistamise otstarbel tagasi saa-dab, siis võib selge vastuse saada — siin sellest kirjutada viiks pikale.

Konstaablilt rahvale rohkem kättesaa-davamaks ei tee asjaolu, kui temale suured võimupiirid antakse, sest nagu eelpool tähendasin, ei saa konstaabel aega kodus istuda ega rahvast vastu võtta, paberid tulevad koha peal täita ja seadus ei luba inimesi välja käsutada, nagu seda mõned konstaablid katsuvad külakümnikkude kaudu teha. On tähele

pandud, et mõned konstaablid oma abi-kaasasid rakendavad ametasju kodus ajama, kuid sarnast asja ei saa ka pre-fektuur omakorda lubada. Juhtivate jõudude ühes koos viibimisest toon ise-loomustava näituse, mis O. L. mõtetele küll risti vastu käib, kuid aitab probleemi lahendada.

P. maakond on vabariigis üks suure-matest. Hiljuti olid ja on vist praegugi kõik maakonna linnas oma kantseleidega koos: politsei ülem, tema abi, linna jaosk. ülem, 1. jaosk. ülem 3. jaosk. ülem ja piiripunkti ülem. Viimase tege-vuse piirkond oli Läti piiri ääres, 50—60 versta linnast eemal — mis seal tehti, muidugi kõike ei näinud ega kuulnud älemus. 3. jaoskonna ülema (kreisiülema noorema abilise) kantselei asus vene valitsuse ajal V. alevis — nüüd P. lin-nas, 50 versta eemal tegevuspaigast. Kuid küsitagu nüüd konstaablilt või rahvalt, mis kasu on neist koosistujatest komissaridest. Konstaablid on pereme-hed, juurdlevad kaebtusi oma vahel, mis kodanikkude poolt antakse, sest komis-sar sarnaste asjade pärast välja ei sõida. Sarnasel kujul modustatud üksustes teenivad komissarid püüavad võimalikult ametsõitudest kõrvale hoida. Ehk kui ükskord niisugune prefekti juures elutsev komissar porise teega oma 50—60 versta sõidab, siis on ta väsinud ja spordi har-jutused jäävad paberile. Spordi instruk-tor, kui niisugune, ei tohi teiste asjadega tegemist teha, tema sõidab kohale, puh-kab välja, kogub mehed kokku ja siis algab töö. Kui prefektuuri juurest komis-sar välja sõidab sporti ja muud õpetama, kuhu ta mehed kokku kogub, kui maa-konna komissariaadid puuduvad? 100 ki-lomeetri taha prefektuuri asupaika konstaableid käsutada harjutustele on veel halvem, mehed nõuavad päeva ja sõidu-raha, jõuavad kohale väsinult ja kiruvad seda sporti maa põhja.

Nõnda see asi ei lähe! Maakomissa-riaadid jäägu, vähendatagu neid veel ja vabastatagu kantselei ametnikke, kui neid kusagil nõnda palju on, nagu O. L. kir-jutab. Linnas jalutavad komissarid asugu maale oma tegevuspiirkonna keskpunkti, kus neist oleks rahvale ja alluvatele kasu.

Et maa konstaablid linna omadest ma-ha jäävad ja lõpuks politseiperesse ei kõlba, seda ei pruugi tubliil, korralikul ja ausal töömehel kunagi karta, kuigi vast oma välimuse poolest ei jõua iga kord linna ametvennaga võistelda.

Usun, et meie maakonstaablite suhtes kõrgem ülemus välimust pahaks ei pane, vaid hindab mehji rohkem tegude, kui välimuse järele.

Mis puutub vaimlisesse kasvatusesse, siis ei ole karta maameeste hukkamine-

kut, sest maal on igasuguseid kiusatusi vähem kui linnas. Ametist lahkujate % on, võrreldes ametnikkude arvuga, linnades tänini suurem olnud kui maal.

Hääl.

Berliini 1926 a. politseinäitus.

Oskar Angelus.

Juba mitu aastat järgimööda korraldatakse Saksamaal politseinäitusi: 1924. a. pandi sarnane näitus toime Zoppotis, 1925. a. — Karlsruhe ja käesoleval aastal kavatakse korraldada suurejooneline politseinäitus Berliinis. Näituse algatajaks on Preisi siseminister Severing, näituse korraldajaks Preisi siseministriüri poliitsei osakonna juhataja Dr. Abegg ja näituse komissariks nõunik v. Treskov Preisi siseministeriumist. Ühel ajal näitusega (25. septembrist kuni 10. oktoobrini) peetakse ära ka üldine politseikonverents, mille eesmärgiks on üksikute riikide poliitsei esitajate vahel lähema kontakti loomine ja ühenduses sellega lähema koostöötamise saavutamise üksikute poliitsei keskvalitsuste vahel. Nagu varemgi Wiinis ja New-Yorgis on konverentsi peasiht — võitlus rahvusvaheliste kuritegijate vastu ja selleks uute teede ja abinõude leidmine, kõige pealt kiire üksikute riikide poliitseiasutuste abiandmine üksteisele selles võitluses.

Näituse eesmärk on kahesugune: 1) poliitsei esitajaid tutvustada teiste riikide poliitseiasutuste tegevusega, uuemate tehniliste saavutustega kuritegevuse vastu võitlemisel ja Saksamaa poliitsei eluolu ja tööga ning 2) publikut tutvustada poliitsei tegevusega ja tema raskete ülesannetega. Teise ülesande kohta tähendas minister Severing ajakirjanduse esitajatele, et poliitsei eesmärk on praegu võimalikult lähedat sidet luua poliitsei ja kodanikkude vahel vastandina veel kümne aasta eest maksvale vahele, mil arvati, et poliitsei töö on salateadus, mida kuidagi ei tohi teatavaks teha laiemale hulkadele. Praegu ei öelda enam, nagu kord varem tähendas üks tuntud poliitseiametnik: mina hoiatan uudishimulisi, vaid nüüd öeldakse: palume lähemale astuda.

Meid huvitab muidugi ainult näituse esimene siht. Kuna poliitsei erinäitusel Zoppotis ja rahvusvahelisel poliitsetehnilisel näitusel Karlsruhe igas riiki ja igas

Saksamaa osariiki oma ette esines, kavatakse Berliini poliitsei näitusel (Grosse Polizeiausstellung Berlin 1926) süstemaatiliselt asju välja panna üksikute poliitseiharude järgi, nii et võimalus avaneb täieliku ülevaate saamiseks iga poliitsei liigi kohta. Ühtlasi kavatakse korraldada rida loenguid mitmesuguste poliitseisse puutuvate ainete üle, näidata poliitseifilme, korraldada poliitseiametnikkude spordivõistlusi, ettekandeid udupiltidega ja kontserte, kus esinevad poliitseiametnikud, näituse eesmärgiks on ühe sõnaga, näidata meie aja poliitseid ja tema mitmekesiseid ülesandeid.

Näitus ise jaguneb kolme peassa: 1) üldine osa, mis omalt poolt jaguneb kahte gruppi: I grupp — avalik näitus (A. poliitsei ajalugu ja B. poliitsei ja ajakirjandus), II grupp — kinnine näitus (A. keelatud kirjandus ja kunst, B. kõlblusvastased pildid ja trükitooted ning C. kriminaalpoliitsei erinäitus); 2) Saksamaa, Saksamaa osariigid ja väljamaa, mis jaguneb kolme gruppi: I grupp — Saksamaa osariigid, II grupp — Saksamaa, III grupp — väljamaa; 3) poliitseiharud, mis jaguneb nelja gruppi: I grupp — üldine osa, s. o. poliitseiametniku ülesanded, haridus, teenistuskäik, õigused, ametnikkude kutseühingud jne., II grupp — eksekutiiv poliitsei, III grupp — mundrikandja poliitsei ja IV grupp — kriminaalpoliitsei.

Ruum ei luba iga üksiku alljaotuse juures lähemalt peatuda, nimetaksin ainult huvitavamaid kavatsusi suurest programmist. Poliitsei ajalugu osa tutvustab publikut poliitseiga, alates vana Egiptusega ja Kreekaga ja lõpetades poliitseiga maailma sõja päevil, (siin on ette nähtud neli alljaotust: poliitsei vanal ajal, keskajal, poliitseiriik ja riikline poliitsei). Poliitsei ja ajakirjanduse osas käsitatakse poliitsei tsensuuri, ajakirjanduse ülesandeid poliitseilises mõttes, ajakirjanduse ja poliitsei koostöötamist, antakse ülevaadet ametnikkude

häälekandjate ja ametlikkude lehtede kohta, pannakse välja erikirjandust; eriliselt näidatakse ka politseisse puutuvaid karikatuuride kogusid, antakse ülevaadet kõmukirjanduse üle; ajakirjanduse ossa kuuluvad ka ülesvõtted politsei elust. „Freie Vereinigung für Polizei- und Kriminalwissenschaft“ poolt korraldati käesoleval aastal ülesvõtete võistlus ning selle võistluse tagajärjel saadud ja auhindadega kroonitud pildid pannakse näitusel välja. Esimese osa kinnises grupis käsitatakse keelatud literatuuri ja kunsti (alljaotused: keelatud kirjandus, keelatud kunst, kunst ja kõlblus), kõlblusvastaseid pilte ja raamatuid (alljaotused: Saksamaa sentraalpolitsei ja selle tegevus — muu seas üleilmiline äritegemine kõlblusvastaste piltidega ja trükitoodetega, seksuaalsed kuulutused ajalehis — ja kõlblusvastased etendused, eriti filmid) ja lõpuks ka kriminaalpolitsei eriosa. Kuna kinnisele näitusele pääsevad politsei-, ajakirjanduse-, teaduse- ja kunsti esitajad eriliste näituse komitee poolt väljaantavate tunnistustega, on sissepääs kriminaalpolitsei eriossa näitusel veel raskem arusaadavatel põhjustel, sinna lubatakse ainult spetsialiste vastavate pääsetähtede ettenäitamisel.

Mis puutub teise ossa, siis näidatakse I grupis igasuguste tabelite, selgitavate arvude jne. abil Saksamaa osariikide politseiasutuste tegevust ja nende organisatsiooni. II grupp on pühendatud Saksamaale kui tervikule. Saksa riigiõiguse põhimõtete järgi on politseiasutus, mille korraldamine on üksikute osariikide sisemine asi, kuid selle peale vaatamata on paljudel riigiasutustel puht politseilised ülesanded täita või ülesanded, mis ühenduses politsei tegevusega. See grupp jaguneb omalt poolt osadesse vastavalt keskasutustele: 1) riigi siseministerium — väljapanekud puudutavad filmide eeltsensuuri (lubasid antakse Berliinis ja Münchenis, peale selle on Berliinis veel üks „Oberprüfungsstelle“, kuhu võib pöörduda kaebusega filmide läbi vaatamise komisjonide peale); 2) Saksamaa post: kirjade vargus, rahavargus kirjadest, telegraafi traadi vargus, postmarkide võltsimine jne.; 3) riigi rahaministerium: maksudest kõrvalhoidmine, tollivalitsuse ja maksude valitsuse ajalugu, piirikaitse, mundrid ja sõjariistad, eksimised tubakamaksu seaduse ja viinamonopoli seaduse vastu, sala-

kaubavedamine; erilist rõhku on pandud just tolliorganide võitlusele salakaubaveo vastu, eriti alkoholi, tubaka, kokaiini, oopiumi jne. salaveo vastu; üks osa väljapanekutest on asetatud esimesse ossa, sest võitlusabinõud elukutseliste salakaubavedajate vastu on salajased ja neid ei näidata kõigile; 4) riigi teedeministerium; 5) Saksa raudteeühendus: raudteepolitsei, reisijate ja kraami kaitse, raudtee varaste jälgimine, politseikoerad raudteepolitsei teenistuses, jaamades töötavad heategevad asutused. III grupp kuuluvad välisriigid. Praeguste andmete järgi otsustades võtavad näitusest aktiivselt osa: Poolamaa, Rumeenia, Ungari, Tsheho-Slovakkia, Austria, Jugoslaavia, Prantsusmaa, Ameerika Ühisriigid, Daani, Hollandi, Belgia ja Rootsi; võimalik et vahepeal veel uusi politseiasutusi on juure tulnud, selle kohta puuduvad minul andmed. Väga huvitav saab kahtlemata olema Daani osa. Üle ilma kuulus Kopenhaageni politseipresident Hakon Jörgensen, kes ka osa võtab Berliini politseikonverentsist, juhatab isiklikult Daani osa; Daani kavatses peale muu saata kõige pealt rikkalikku pildimaterjali, mis illustreerib Daani politseiharude tegevust. Arvatavasti esineb H. Jörgensen, kelle teenuseks tuleb esimeses järjekorras lugeda võitluse organiseerimist rahvusvahelise kuritegevuse vastu, ka pikema referaadiga Daani politsei elu, organisatsiooni ja ülesannete kohta.

Kõige huvitavam ja tähtsam on kahtlemata näituse kolmas osa: politseiharud. Esimene grupp käib ametnikkude ja nende teenistuse kohta üldse: 1) politseiametnik (arv üksikutes Saksamaa osariikides, aukraadid jne.); 2) politseiametniku õigused ja kohustused; 3) politseiametniku teenistuskäik (eelharidus, tervisline seisukord, teenistusse võtmise katsed — psühotehnika; politsei vahtmeistri, politsei ohvitseri, kriminaalametniku, sandarmi, omavalitsuse politseiametniku ja eksekutiivpolitseiametniku teenistuskäik); 4) politseinikkude koolitamine: politseikoolid, ülikoolid, kõrgemad politseikoolid, üksikute Saksamaa osariikide politseikoolid, omavalitsuste poolt ülevalpeetavad politseikoolid, sandarmite koolid, erikoolid üksikute välispolitsei alade jaoks (näit., n. nim. „Reichswasserschutzpolizeischule“), kehakasvatus ja eriti koolid ja kursused sanitaar- ning veterinaarametnikkudele ja koerakasvatatajatele,

siia kuulub ka politseiametnikkude õpetamine teenistuse ajal vastavas politseiasutuses (praktiline ja teoreetiline õppus, sport) ning vabatahtlik edasiõppimine vastavatest kursustest osavõtmise teel; 5) politsei teenistus: ettekirjutused, teenistuse organiseerimine, teenistus Hamburgis, Ruhri piirkonnas ja Kesk-Saksamaal, tänavate sulgemine, tulekahjud, häire, reservide kasutamine, postiteenus, patruleerimine, kaitsekomandod, kuritegevuse vastu võitlemine; 6) ametnikkude kutseühingud ja nende liidud. Teine grupp annab ülevaadet eksi- ktiiv politsei kohta. Alljaotused on järgmised: 1) üldine osa (muu seas riikline politsei ja kommunaalpolitsei, politsei õigus, politsei määrused, politsei kantseleid — registratuur, aktide korraldamine, kantseilise asjaajamise reform jne.); muu seas on kavatsusel kantseilist asjaajamist korraldada, loobudes üldse registreerimisest; 2) kaitsepolitsei (Sicherheitspolizei): mäss, erakorraline seisukord, liikumise vabadus, möllimise süsteem, väljarändamine, väljasaatmine, kerjused, hulgused, mustlased, sõjariistade hoidmine, lõhkeainete hoidmine, laskeplatsid, tegutsemine tulekahju korral, seltsid ja koosolekud, valve nende üle, koosolekute lõpetamine, seltside sulgemine, rongikäigud, poliitilised ühingud; 3) tervishoiu politsei, külgehakkavate haiguste politsei, toiduaineid kontroleeriv politsei, arstirohud ja mürgid; 4) liikumispolitsei (liikumine maal, vee peal, õhus, ühendus traadi kaudu ja raadio teel); 5) tööstuspolitsei (teatri politsei, väiketööstuse politsei, joogikohtade kontroll, politseitund, turupolitsei, majanduspolitsei); 6) ehituspolitsei. Kolmandasse gruppi kuulub välispolitsei, kus ette nähtud järgmised alljaotused: A. riikline politsei — 1) organisatsioon; 2) ettekirjutused ja korraldused; 3) munder ja riietamine; 4) sõjariistad; 5) varustamine; 6) ratsapolitsei; 7) politseiüksuste ärakasutamine; 8) toitlus; 9) tervishoid ja arstiabi politseinikkudele; 10) raamatukogud, raadio sisseseaded meelelahutuseks, klubi ruumide sisseseaded jne.; B. liikumise politsei ja tehnika — 1) liikumine maal (teedepolitsei, liikumise politsei, suurlinna liikumist reguleeriv politsei, jalakäijate liikumine, tänavraudteed, autode ja mototsüklettide liikumine); 2) liikumine vee peal (vete kaitse, Rheini jõepolitsei, jõe- ja sadamapolitsei, pääste- ja tuletor-

nide asjandus); 3) liikumine õhus (järelvalve liikumise üle õhus, maandumiskohad, signalisatsioon); 4) ühendus traadiga ja traadita; 5) tehniline abiandmine; C. s a n d a r m i d — 1) organisatsioon ja 2) ülesanded; 3) varustamine riietega ja sõjariistadega; 4) hobused ja jalgrattad; 5) korteriasjandus; 6) tervishoid ja veterinaariasjandus, abiandmise kassad; D. riiklised eripolitseid — 1) tulekahju politsei; 2) metsa politsei; 3) jahi politsei; 4) vee politsei; 5) tammide politsei; 6) kalapüügi politsei; 7) veterinaarpolitsei; 8) mäeasjanduse politsei; E. o m a v a l i t s u s e p o l i t s e i — 1) organisatsioon; 2) ülesanded; 3) varustamine riietega ja sõjariistadega; 4) korteriasjandus; 5) tervishoid, haigekassad, abiandmise kassad; F. R u h r i p i i r k o n n a p o l i t s e i.

Neljas grupp annab ülevaadet **kriminaalpolitsei** kohta, üks osa väljapanekutest asetatakse I ossa, kuhu pääseb ainult eriliste lubadega. See grupp jaguneb järgmistesse osadesse: A. üldine osa — kriminaalpolitsei organisatsioon, riikline ja kommunaal-kriminaalpolitsei, osariikide kriminaalpolitsei ja piirpolitsei, võitlus elukutseliste ja juhusliste kuritegijate vastu; B. jälgimine — näpajälgede kogud, nende klassifitseerimise süsteemid, kuritegijate albumid, käekirjade kogud, päevapildistamine jne.; C. v ä l i s t e e n i s t u s — vargused, petmised, kõlblusvastased kuriteod jne.; D. **poliitiline politsei** — riigipäeva ja maapäeva kaitse, maksva riigikorra kaitse, piiride kontroll, avalikud koosolekud ja rongikäigud, riigikorra kukutamise katsed, streigid, valimised ja valimiste kaitse; E. kriminaalmuuseum; F. kaitseabinõud varguse ja murdvarguse vastu; G. politsei arestimajad; H. kombluspolitsei; J. eksiteele sattunute eest hoolitsemine; K. naispolitsei.

Peale politseiasutuste esinevad väljapanekutega ka mitmesugused ärid, kes müüvad tarbeasju politseile. Näituse kohaks on määratud Kaiserdammil asuvad näituse hooned, mis oma suuruse poolest esimesed Berliinis (pinna suurus üle 20.000 ruutmeetri).

Arvatavasti korraldatakse asja nii, et esimese näituse nädala jooksul peetakse politseikonverents, kuna teine nädal pühendatakse politseiteaduslistele loengutele.

Ettekuulutajad ja kriminaalpolitsei.

Viimasel ajal on — ühenduses mitme kuriteo avalikukstegemisega — küsimus päevakorrale kerkinud, kas on võimalik kasutada kriminaalpolitsei huvides tuleviku ettekuulutajate, eriti nii nim. selgeltnägijate teadmisi, teiste sõnadega, kas on nendel teadmistel tõsi taga ja kas neil on mingi praktiline tähtsus. Küsimust on pikemalt harutatud ajalehis ja osalt ka erikirjanduses. Asi on iseenesest tähtis, sest tegemist pole puhtteoreetiliste kaalumistega, vaid küsimusega, mille vastu tunneb huvi peale kriminaalpolitsei publik ise. Just viimastel aastatel suureneb juhtumiste arv, kus isikud, kellel midagi on varastatud või kes muidu on mingil viisil ainelist kahju kannatanud kuritegijate läbi, pöörduvad ettekuulutajate poole, lootes neilt abi saada ja oma eesmärki teostada, s. o. varastatud kraami tagasi saada jne. Eriliselt on seda nähtust võidud täheldada panna Saksamaal ja Prantsusmaal, kuid ka meil pöörduakse tihtipeale selle asemel, et kriminaalpolitseisse minna igasuguste kaardimooride, hiromantide jne. poole, olgugi et hoopis vähem kui, näiteks, vene ajal. Sarnasele teguviisile *avatlevad inimesi tihti teated ajalehis* — väljamaa lehis, et ühe või teise ettekuulutaja abil on korda läinud selgitada kuritegu, veel enam aga mitmesugused raamatud, mis pühendatud kõiksugustele salateadustele ja millistes loetakse üles saavutusi, mis olevat ettekuulutajate teadmiste tulemus.

Nagu juba tähendatud, on kõne all olevat küsimust ka kirjanduses käsitatud ja eriti huvitavad on nõunik Dr. G. Heiland'i andmed, kes Leipzigi kriminaalpolitsei juhina palju tegemist on teinud asjaga. Dr. Heiland'i arvamine n. nim. selgeltnägijate kohta on kokkuvõetult järgmine. Arvesse võttes seda suurt usaldust, mis on laiematel rahvahulkadel ettekuulutajate tegevuse vastu ja seda suurt usku nende kuulutustesse, tekib vajadus, igat üksikut juhtumist täpselt uurida ja selgitada. On vaja kõige pealt kindlaks teha, kui palju tõtt peitub igas ettekuulutuses ja kuidas ettekuulutused ise tekkis, s. o. mispärast sisaldas viimane eneses enam või vähem tõtt. Kuigi asja peale skeptiliselt vaadata, peab siiski küsimust erapooletult uurima, sest kui sarnane uurimine annab jaatavaid tagajärgi, siis on see tähtis ju esimeses järjekorras kri-

minaalpolitseile. Praegune põhimõte politseis üldse ja kriminaalpolitseis eriti on: kasutada kõiki uuema aja tehnikat ja teaduse saavutusi võitluses kuritegijate vastu, kes omalt poolt alatasa uusi abinõusid tarvitusele võtavad ja arenenud tehnikat kasutavad seadusvastaste eesmärkide teostamiseks. Politsei võib puhtsüdamlikult öelda, et uurimiste põhjuseks kõne all olevas suunas pole kitsarinnaline bürokratism ega kartus uuenduste eest; kriminaalpolitsei täidab ainult oma ülesandeid, kui tema niisuguseid küsimusi uurib, mis laiemaid hulkasid huvitab ja mis, võib olla, tihti kuritegevuse tundemärke kannavad. Uurimine on kõige pealt tähtis selgeltnägijate suhtes, kes ise aga harilikult õige vihased on, kui asja uuritakse, olgugi, et uurimised ka neile enestele võivad kasulikud olla, sest, nagu teada, leidub just nende ridades õige palju kahtlaseid isikuid, petiseid, kes on omale ülesandeks seadnud inimeste ebausku ja kergemeelsust kasutada, et ilma suurema vaevata palju raha teenida ja kerge tööga varandusi kokku kuhjata. Et niisuguseid isikuid tuleb kahjutuks teha seltskonnale, on selge, nemad on harilikud petised ning pettuse eest peab neid ka kohtu alla antama, nii et seesuguseid ettekuulutajaid tõsiselt üldse arvesse võtta ei saa. Järgi jäävad sellepärast need vähesed isikud, kes ise oma erilistesse annetesse usuvad ja kes asja näevad ja sündmusi rekonstrueerivad, mis harilikud surelikud ei oska teha.

Leipzigi kriminaalpolitsei on hulk katseid teinud niisuguste selgeltnägijatega, kusjuures eriteadlastena katsete juures viibisid linna arst Dr. Marloth ja Leipzigi ülikooli psükoloogia õppetooli professor Dr. Klemm. Katsete juures on suurt rõhku selle peale pandud, et vigu ei tehtaks, mis aga sarnaste katsete juures siiski võivad ette tulla. Kõige pealt on katsutud kõrvaldada n. nim. telepaatiat, s. o. mõtete lugemist, mis sellega kätte saadi, et mitte ükski osavõtjatest ette pandud ülesande lahendust ei teadnud. Seda ei panda harilikult tähele ja selle tõttu ei märka ka harilikult keegi, et selgeltnägija ainult neid mõtteid, arvamisi jne. avaldab, mis tekitavad katsetegijal, s. o. küsimuse ettepanijal. Ja peab tunnustama, et väga tihti nende selgeltnägijate edu põhjeneb just sellele, et nemad oskavad küsija mõtteid

lugeda, ja ka sellele, et mõnikord küsijale enesele on varemalt selgeltnägija poolt osavalt mitmesuguseid küsimusi pandud ette, mille kohta tahetakse andmeid. Üks Leipzigi selgeltnägija tunnustas avameelselt, et võib inimestelt väga palju teada saada, kui aga osavalt küsimusi ette panna, nii et „selgeltnägemine“ pole iseeneest raske teatava osavuse juures. On arusaadav, et niisugustel kuulutustel mingit tähtsust pole, neil on sama suur väärus, kui harilikku kaardimoori ettekuulutustel. Kuidas on nüüd aga lugu teadete- ga, mis saadakse, kui käia eelpoolkirjel- datud teed, s. o. mõtete lugemist võimalikult eemaldada. Kõige pealt peitub neis teadaannetes maailm vigu, mis risti vastu käib tõeloludele. Selgeltnägijale — nais- terahvale — pandi, näiteks, ette küsi- mus, kelle kallal pidi riisumine toime pandud saama? Vastus oli: ühe naisterahva kallal. Juba see oli vale, sest käsitatud juhtumisel oli kahjukannatajaks meeste- rahvas. Suurem osa teadetest, mis niisugused selgeltnägijad annavad, on niivõrd umbkaudsed, udused, segased ja mitmel viisil seletatavad, et neid praktiliselt kui- dagi ei saa kasutada. Lõpuks jäävad üle veel mõningad teated, mis tõesti ühendu- ses sündmusega, mis tõeloludele vastavad ja mis, võib olla, kasulikud kuritegude jäl- gimisel.

Tekib muidugi küsimus, kuidas on või- malik, et inimene võib teada asjadest ja sündmustest, mis kusagil teises kohas kord varem sündisid ja millistest tema õieti midagi teada ei või. Et täpselt sel- lele küsimusele vastata, pandi selgeltnä- gijatele seitse küsimust ette, mis käisid ühe röövimise kohta, mis juba kohtu poolt oli selgitatud, nii et võimalik oli kohtuak- tide alusel vastusi kontroleerida. Unibes pool selgeltnägijatest langes selle katse juures otsekohe välja, nemad ei saanud mingisuguseid kindlaid vastusi anda küsi- muste peale ja kõik, mis nemad asja koh- ta kõnelesid, oli väljamõeldus, mis ei seis- nud mingisuguses ühenduses toimepan- dud kuriteoga. Ainult üksikud katsealus- test andsid vastusi, mis enam-vähem osa- liselt kokkukõlas sündmusega. Üks sel- geltnägija — jällegi naisterahvas — tea- tas päris õieti, et röövimine on sündinud õhtul, et kuritegija on isik, kes juba mitu korda karistatud ja et tema istub kinni. Teine seletas, et kuritegija Hamburgi lin- nas viibib (mis õige oli) ja kirjeldas kau- nis täpselt maja, kus kuritegu aset leidis.

Kolmas lõpuks nimetas kahe isiku nime, kes olevat asjasse segatud; tõesti elasid majas, kus röövimine pandi toime, kaks sellenimelist inimest, kes aga sündmuse- ga ühenduses ei seisnud. Viimase selgelt- nägija seletustest võis veel järeldada, et küsimuse all olevas majas asub shokolaa- di äri ja et majas elab üks maamõõtja.

Kui meie nüüd lähemalt neid andmeid vaatlema hakkame, siis torkab kõige pealt silma, et nemad kriminaalpolitseile midagi ei anna. Andmed käivad kas maja kohta, kuid neil pole tähtsust, maja näe- vad kriminaalametnikud ise, või nemad on sarnast üldist laadi, et nendega kõige parema tahtmise juures midagi ei saa pea- le hakata. Mis see aitab kriminaalpolit- seile, kui teada on, et kuritegija Hambur- gis viibib, kui politseil veel aimugi pole, kes võiks olla kuritegija. Kuidas sarnaste teadete andmine on võimalik, selle kohta lähevad arvamised lahku. On avaldatud arvamist, et tõesti on olemas inimesi, kel- ledel on eriline and: näha asju, mis kuna- gi teisel kohal varem sündisid. Teised juhivad suure õigusega tähelepanu sellele, et üks ja sama inimene sündmuse kohta nii palju annab vale andmeid, et neid vä- heseid õigeid andmeid võib täie õigusega lugeda juhuseks. Juba nimetatud Leipzi- gi ülikooli professor Klemm juhib tähele- panu sellele, et suur vahe on selle vahel, kas üks inimene saja ettepanud küsimus- te peale 99 korda valesti vastab ja üks kord õieti, või kas saja inimese pealt, kes küsimuste peale valesti vastavad, üks lei- dub, kes kõigi küsimuste peale enam-vä- hem õigeid vastusi annab. Viimasel juhtu- misel oleks vahekorral 1:100 muidugi see tähtsus, et keskmiselt 100 inimese seas leidub üks, kelle teated õiged on. Kuid tehtud katsed näitasid, nagu kõik niisugu- sed katsed, et üks ja sama isik osalt õi- geid andmeid annab, osalt — ja suuremalt osalt — aga ebaõieti asju valgustab ja sündmuse kirjeldab. Lõpuks on ka need vähesed õiged andmed sama vähese väärtusega, nagu ülal juba seletatud, kui täitsa valeandmed: kriminaalpolitseil pole nendega midagi peale hakata.

Kui tõesti oleks olemas mingi selgelt- nägemise kunst või teadus või kuidas seda nimetada, siis pole ometi selge, mis- pärast nii kohutavalt palju eksimisi tuleb ette ja mispärast need andmed, mis tõele vastavad, nii üldist kuju kannavad, et neil igasugune praktiline tähtsus puudub. Mõistagi peavad arstid ja hingeteadlased

lõpusõna selle küsimuse kohta andma, mis siiski veel igakülgsest pole selgitatud ja mis teaduslikule uurimisele on võetud alles viimasel ajal.

Tegelikkudele kriminaalpolitsei ametnikkudele on kõik ettevõetud katsed siiski tagajärgi annud, kuigi nemad teaduse seisukohalt veel pole küsimust otsustanud, sest praeguste meetodide tarvitamise juures juhtub vigu, mis halvavalt mõjuvad nii hästi selgeltnägija kui ka katsetegija kahjuks. Kriminaalpolitseile pole peale saadud tagajärgede üldse tähtis, kas on olemas selgeltnägijaid või mitte, kas on võimalik teada, mis varem kord sündis ja seda sündmust kirjeldada selgeltnägemise ande alusel või mitte. Kriminaalpolitsei ei saa selgeltnägijaid abinõuna tarvitada kuritegevuse vastu võitlemisel, vähemalt praegusel ajal ja praeguste teadusliste abinõude varal.

Peame tunnustama, et need Dr. Heiland'i järeldused on täitsa õiged. Ühelt poolt näitab tegelik elu iga päev, et selgeltnägijate kunst teadusest, ka täpsusest, teadmisest jne. seisab õige kaugel, teiselt poolt aga on uurijad, kes käsitatud küsimusega on tegemist teinud, samasugusele

arvamisele jõudnud. Palju tööd on selles suunas teinud salanõunik Dr. Moll Berliinis ja Dr. Hulvig Potsdamis, kes mitmeid selgeltnägijaid on uurinud, kes viimaste teateid on kontrollerinud aktide põhjal ja kel on võimalus olnud kontrollorida ka tuleviku ettekuulutusi, mis kunagi (vähesed tühised erandid välja arvatud) täide pole läinud. Dr. Hulvig toob eriti veel paar juhtumist, kus politsei ja kohtuvõimud asjades, mis esialgu kuidagi korda ei läinud lahendada, pöördusid selgeltnägijate poole, proovides nõnda ütelda õnne ja tarvitades viimast abinõu kuriteo avalikustegemiseks; mitmel korral andsid selgeltnägijad absoluut valeandmeid, mis viisid uurijaid võimused eksiteele, nii et kuriteo selgitamisel palju kallist aega kaduma läks. Just viimased juhtumised näitavad, et politseil tuleb kindlasti loobuda kõiksuguste hiromantide, kaardimooride ja selgeltnägijate jne. kaasabist, sest kasu asemel saab kahju; ka publiku tähelepanu tuleks rohkem pöörata sarnaste isikute omakasu tagaajajate tegevusele, et raha selleks ei raisataks, kust sellest mingit kasu pole, halvemal juhtumisel ainult kahju.

Inglismaa naispolitsei.

Naispolitsei küsimus, selle ellukutsumine ja organiseerimine on umbes kümme aastat vana; praegune Inglismaa, Saksamaa jne. naispolitsei on künneaastase katse tagajärg täitsa uues suunas. Kuni maailmasõja alguseni naispolitseid ei tuntud ning naisterahvad teostasid oma tahtmist ka poliitiliselt seltskonna teenistusse astuda mitmesuguste heategevate seltside, eriti langenud naisterahvaste eest hoolitsemise seltside kaudu. Alles sõda tõi enesega ka politsei alal kaasa põhjalikke muudatusi; meeste mobilisatsioon ja tarvilikkude tööjõudude puudus politseis võimaldasid naistele politsei teenistusse astumist, mis õieti ainult katse oli ja pidi näitama, kas naised tõesti kõlbavad politseiteenistuse jaoks, mis ju üks raskematest riigiteenistuse aladest. 1914. aastal augustikuul moodustasid prl. Nina Boyle ja prl. Damer Dawson, kes vabaduse liigasse kuulusid, esimese vabatahtliku naiskorpuse ning viimane sai selleks aluseks, mis prl. Dawsoni poolt kasutati poliitiliseks otstarbeks; hakati naiste-

rahvaid õpetama mitte ainult selle eesmärgiga, et nemad kasu taotleksid sõjaväljal ja lahinguliinil, vaid et nemad võiksid tarbekorral ka kodumaal politseiametnikkude osas esineda. Tähtendatud vabatahtlikul naiskorpusel on seepärast suur tähtsus naispolitsei liikumises: korpuse olemasolu võimaldas kiiret tegutsemist üldse ja eriti väljaõpetamist politsei alal, korpuse olemasolu näitas aga ühtlasi ametivõimudele ja laiematele hulkadele, et naised võivad poliitilisi ülesandeid täita, kui aga neid usaldatakse. Korpuse teeneks on siis ka selle tõttu asjaolu, et vana, sissejuurdunud vaatest, politsei kui meesorganisatsiooni peale, hakati loobuma ja uued vaated, uued põhimõtted lõpuks läbi löid.

Peaaegu samal ajal asutas „National Council of Women“ niinimetatud „patrols“ organisatsiooni, mille esimeseks eesmärgiks oli esialgu heategevus. „Patrols“ organisatsiooni asutajad ei mõtelnudki ühendusse astuda politseiga, ei ka-

vatsenud uue organisatsiooni ja politsei vahel ühendust luua, kuid tegelik elu seadis teisi nõudmisi üles ning sellel organisatsioonil tuli hiljemini asutada eriline klass, mille kursus vastab umbes politseiametnikkude kursustele ja kuhu astuvad naisterahvad, kes end soovivad pühendada politsei teenistusele. Peale kursuste ellukutsumist muutis „National Council of Women“ täielikult oma taktikat ja praegu nõuab just see organisatsioon, et naistele saaksid veel suuremad võimalused kui käesoleval ajal antud politseiteenistusse astumiseks, et kõigepealt naisametniku-politseiniku võimupiirid, mis praegu mõnes suhtes veel kaunis piiratud, saaksid laiendatud.

Suure tähtsusega naispolitsei liikumisele Inglismaal on n. n. harjutuskoolid, kus samuti naisterahvaid politseiteenistusele valmistatakse ette, võib isegi öelda, et ilma nende harjutuskoolideta Inglismaal praegu vist naispolitseid ei olekski ja ärripuvalt sellest ka mujal mitte, sest seal, kus naispolitsei viimaste aastate jooksul ellu kutsutud, nagu, näiteks, mõnes Saksamaa osariigis, eestkätt Preisimaal, on see sündinud Inglismaa mõjul ja eeskujul. Esimene harjutuskool seati sisse ja avati Londonis naispolitsei organisatsiooni poolt, sellele järgnes koolide avamine Glasgows, Bristolis ning Liverpoolis — nimetatud „National Council of Women“ poolt. „Naiste abiandmise selts“ avas 1920. aastal lühikeseks ajaks kooli ka Edinburghis, et sellega võimaldada shoti naisterahvastele üldisest liikumisest osa võtta ning politseiteenistusse astuda. Meie päevil on Londonis asuv harjutuskool saanud tähtsamaks kooliks, kus naisterahvaid valmistatakse ette raskele elukutsele.

Mis nüüd puutub liikumise käigusse, siis olgu siin lühidalt tähendatud järgmist. Kõigepealt võeti naisterahvaid politseiteenistusse Granthamis (1914. aastal novembrikuul) ning Hullis (maikuul 1915. a.); tähendatud linnades seati ülaltähendatud ajal sisse hästi organiseeritud mundrikandia, naisterahvastest koosnev välispolitsei, kes mitte ainult abiks polnud meespolitseile, vaid tarbekorral ja õige tihti täitsa iseseisvalt tegutses. Varsti järgnesid ka mitmed teised linnad. Avalik aruanne, mis kokku seatud 1922. a. maikuul Geddesi poolt, näitab liikumise käiku provintsis 1917. a. kuni 1921. aastani. Selle aruande järgi olid politseiteenistuses: 1917. aastal — 43 naisterahvast,

1918. a. — 86, 1919. a. — 144, 1920. a. — 126 ja 1921. aastal 105 naisterahvast. Tagasimineku on seletatav osalt sellega, et peale sõja lõpu uuesti võimalus avanes kohtadele, mis nõuavad täit mehejõudu ja oskust, määrata mehi, kuna naispolitseinikkude peale eriülesanded pandi, osalt aga ka sellega, et pealinna — Londoni — naispolitsei ametnikkude arvu tunduvalt suurendama hakati.

Olgugi, et vahepeal uuesti küsimus päevakorraks kerkis, kas üldse võtta naisterahvaid politseiteenistusse, otsustasid mitmed politsei juhid ka välispolitseinikkudele-naistele anda arresterimise volitusi, millega õieti kadus viimane vahe, mis oli mees- ja naispolitseinikkude vahel. Juba liikumise asutajad nägid 1914. aastal ette, missuguseid ülesandeid võib naispolitseinikkude peale panna, õieti missuguseid ülesandeid peab naisametnikkude peale panema; naiste võimupiirid on olnud terve aeg üks raskematest tüliküsimustest ja nende võimupiiride küsimus on terve liikumise mõnikord küsitavaks teinud.

Praegusel ajal võib naisametnikkude peale Inglismaa korra järele panna järgmisi ülesandeid: 1) Uurimisi, andmete kogumisi, kui on tegemist kõlblusvastaste kuritegude või kuritegude kavatsustega, mille all on kannatanud või võivad kannatada naised ja lapsed. Naiste ja laste saatmine kohtusse ehk kinnivõtmisest osavõtmisele, kui on vajadus kindlaks teha, kas kahtluse all olev isik sama on, kes kõlblusevastase kuriteo pani toime ehk selle toime panna kavatses. 2) Patrullimine tänavatel, parkides, avalikkudel platsidel jne., samuti korrapidamine vastavas politseiasutuses. 3) Naiste ja tütarlaste eest hoolitsemine ja kaitsmine, kes on pannud toime enesetapmise katse. 4) Naiste ning laste saatmine arsti juure, kui on vaja mingil põhjusel arstlist läbivaatamist toimetada. 5) Tegemist teha naishulguustega, naiskerjustega, eriti aga lõbunaistega. 6) Vahi all olevate naiste saatmine vangimajast kohtusse ja tagasi. 7) Naiste saatmine, kes peavad pikema reisi politsei valve all tegema, et kohtusse ilmuda. 8) Juhtumisi lahendada ja uurida, kus naisterahvaid süüdistatakse liigjoomises ja kõlvatutes elukommetes. 9) Vangimajas kinniistuvate naisterahvaste läbiotsimine. 10) Kinnipeetavate naiste eest hoolitsemine ja nende järele valvamine. 11) Naiste ja laste valve kohtus. 12) Kaasabi andmine meesametnikkudele kauple-

mis lubade kontroleerimisel, mis on välja antud lastele tänavatel kauplemiseks. 13) Kahtlaste majade kontroleerimine ning valve nende üle. 14) Osavõtmine razzia-test, mis toimetatakse avalikkudes majades. 15) Naistele ja lastele ulualuse muretsemine, kes on sattunud väljapääsematusse viletsusse. 16) Kriminaalne valveteenistus (tingimata erariides). 17) Restoräänides, kabareedes, tantsukohtadel ja sarnastel lõbukohtadel viibimine, valve ning valitseva õhkkonna üle ettekandmine. 18) Ettekandmine vastavale politseijuhile juhtumistest, kus on tegemist üksikute perekondade halbade elutingimustega, koduste tülidega suuremas ulatuses jne. 19) Ettekandmine vastavale politseijuhile juhtumistest, kus on tegemist toore ümberkäimisega lastega. 20) Uurimine, kui on tegemist västsündinud laste tapmistega, abortidega jne. 21) Naisöömajade kontroll ja järelvalve.

1916. kuni 1918. aastani valmistati üldse ette 985 naisterahvast politseiteenistusele; liikumise eesotsas seisis tol ajal Danner Dawson ja Mary Allen (praegune Inglismaa naispolitsei juht), kes sõjamineisteriumiga lepingu sõlmisid, mille põhjal naisterahvaid võrdlemisi suure tasu eest sõjaväljale saadeti (mõistagi ainult neid, kes sellega nõus olid) politseilisi ülesandeid täitma, mis võimaldas mehi —

sõjaväe politseinikke — kasutada juba otsekohe lahinguväljal. Suurem osa neist naistest teenivad praegu Inglismaal provintsis mitmes politseiasutuses, paljud teenisid ka 1920. aastal Iirimaa; viimaseid saadeti peale äratulekut Iirimaaalt Rheini ääre, kus seisis inglise sõjavägi. Rheini sõjaväe piirkonnas oli naispolitseinikkude tegevuse keskkohaks Kölni linn ja öieti on sakslased, tänu inglise okupatsioonile, tutvunenud naispolitsei organisatsiooniga kasulikkude külgedega, mille tulemuseks siis ka oli naispolitsei asutamine Saksamaal, eestkätt, nagu juba ülal tähendatud, Preisimaal. Mitte asjata ei asu Kölni linn Preisimaa territooriumil.

Mis lõpuks puutub naiste teenistusse astumise tingimustesse, siis peab ütleva, et erilisi tingimusi üldse pole üles seatud. Naised võivad mehel olla, võivad ka valalised olla, soovitatav on, et nemad teenistusse astumisel alla 25 a. vanad oleksid, kuid vanadus pole takistuseks teenistusse võtmisel. Politseilise hariduse saavad naised ühel alusel ja samas ulatuses nagu mehedki, naised võidakse samuti ülendada politsei ohvitserideks nagu mehigi ja samuti ainult peale vastava eksami sooritamist. Naised kannavad mundrit, saavad palka nagu mehed, ühe sõnaga suurt vahet meesterahvaste ja naisterahvaste vahel Inglismaal enam ei tehta.

Ametlik osa.

Piirivalve valitsuse ülema käsukirjaga 20. maist s. a. nr. 41

on Tallinna jaosk. Tallinna raiooni kordoni ülem kapral Julius Karp, kes allohvitseride kursused heade teadmistega lõpetanud, ülendatud nooremaks allohvitseriks.

Käsukiri 29. maist s. a. nr. 37 siseministeriumile.

Vabariigi Valitsuse poolt 26. jaanuaril 1923. a. kinnitatud piirivalve palgamäärade § 2-se põhjal on määratud allnimetatud piirivalvuritele 3-aastalise vahetpidamata kiiduväärt teenistuse eest rahalist autasu:

1. Tallinna jaoskond. 1. Paldiski raioon. Aleksander Ventsel, Johannes Soobach, Feliks Assmuth, Kasper Kalle, Oskar Rubach.

2. Tallinna raioon. August Raud-

kepp, Johannes Toom, Natolius Kreeks, Peeter Ristain, Eduard Lepp, Oskar Zupsmann.

3. Järgala-Jõesuuraioon. Martin Kõönverk, Karl Veebel, Jaan Kiplok, August Kukk,

4. Loksa raioon. Edmund Feldt, Paul Tilk, Magnus Lammast.

5. Kundra raioon. Emil Oidermann, Nikolai Pagi, August Sarapik, Heinrich Ristain, Aleksander Kuuskman.

6. Jaoskonna kantselei. Adolf Vilberg, Alfred Nuuter, Jüri Jaaniks, Karl Ronk.

II. Narva jaoskond. 1. Narva-Jõesuuraioon. Magnus Sirgu, Rudolf Hausmann, Arnold Laks, Paul Rosentock, Gustav Tedrekull, Elmar Päkko, Oskar Ebrok, Arnold Kompus, Rudolf Karro, Aleksander Sild.

2. Komarovka raioon. Martin

Janson, Johannes Mikiver, Aleksander Sepp, Aleksander Kapsta, Oskar Vessin, Aleksander Nutt, Ernst Saal, Eduard Soolmann, August Kokota, Eduard Öim, Artur Tikk, Albert Keero, Georg Aja, August Sepp, Hans Kassmann, Richard Vels, Feliks Tomson, Richard Morse, Alfred Veltmann.

3. Mariinski raioon. Martin Bergfeldt, Karl Saag, August Heidelberg, August Soo.

4. Vasknarvaraiioon. Jaan Feldtmann, Sigismund Kneller, Aleksander Kinkar, Paul Mäe, Elmar Tamm, Aleksander Leppik, Peeter Lesta, Jaan Lunin, Nikolai Oodes, August Praosk, Voldemar Raudjalg, Jaan Toover.

5. Jaoskonna kantselei. Oskar Sillart, Heinrich Loss, Ernst Laas.

III. Peipsi jaoskond. 1. Mustveeraioon. August Lill, Alfred Nõmme, Richard Kütt, Edgar Jüris, Voldemar Krimses.

2. Alatskiviraioon. Voldemar Paas, August Martinson, Eduard Arro, Jaan Kokk, Andres Oja, Voldemar Voormann, Johannes Hiioväin, Peeter Madisson, Karl Kuusik, Karl Kroomann.

3. Mehikoormaraiioon. Hermann Matson, Johan Karjel, Ernst Karulas, Richard Vaaso, Arnold Kompus, Peeter Käis, Theodor Hoffmann, Paul Lepik, August Martinson, Jaan Hännmann, Johannes Juust, Karl Enno, Rudolf Rekka, Eduard Lentsius.

IV. Petseri jaoskond. 1. Borokiraioon. Johannes Käsper, Johannes Sammel, Voldemar Savi, Leonhard Jaek, Arnold Kivi, August Junn, Elmar Käärmann, Voldemar Bricker, August Klaas, Hermann Klampe, Aleksander Siumberg,

Alfred Kennik, Johannes Luik, Theodor Silm.

2. Saputje raioon. Julius Feldmann, Johannes Soonberg, Mihkel Oidermann, Karl Ratasepp, Gustav Kotkas, Heinrich Riik, Julius Patle, Gustav Postov, Johannes Tammin, Nikolai Ratnik.

3. Ledistse raioon. Hermann Blumberg, Aleksander Teder, Jaan Zirkel, Hans Konik, Mihkel Mõttus, Aleksander Tiitmann, Rudolf Hütt, Aleksander Saks, Peeter Utsal, Jaan Ivask, Karl Lill.

4. Babinoraiioon. Karl Rebase, Elmar Siiber, Elmar Palk, Voldemar Pille.

5. Valga raioon. Aleksander Nõmm, Paul Kulm, Jakob Ots, Friedrich Graubner, Hugo Roots, August Kapsta, August Stamm, Karl Leht.

V. Lääne jaoskond. 1. Pärnuraioon. Otto Karro, August Ilves, Arnold Soonberg, Boris Siim, Johan Haak, Vladimir Trémpe.

2. Saaremaa raioon. Johannes Jürisson, Kiril Leppik, Mihail Einik, Villem Kaasmann.

3. Virtsurairioon. Aleksander Berens, Verner Rahnik, Johannes Laurson.

4. Haapsaluraioon. Johannes Leetsmann, Johan Leimann, Jaan Freivaldt, Aleksander Hiiet, August Jädal, Edmund Helberg.

VI. Valitsuse staap. Richard Unt, Richard Jurna, Karl Maamägi, Ernst Tölpt, Evald Assmuth, Paul Lukas.

Politseidirektori käsukirjaga 31. maist s. a. nr. 25

on Võru-Petseri prefektuuri konstaabel Nikolai Elendt paigutatud ümber omal palvel Tartu-Valga prefektuuri Jõgeva raiooni konstaabliks, arvates 1. juunist s. a.

Väljamaalt.

Tähtis abinõu kuritegevuse vastu võitlemisel.

Ameerika Ühisriikides võeti mõne aja eest tarvitusele iseenesest väga lihtne ja odav abinõu, mis teataval määral kergendab võitlust kuritegevuse vastu. Praktilisi tagajärgi annab uus abinõu ainult alluvates politseiüksustes, s. o. seal, kus politseinikkudel (meie oludes oleksid konstaablid sarnasteks ametnikkudeks) on võimalus teatava raiooni elanikkudega, nende elutingimustega, kommetega jne. tutvuneda; sellest järgneb, et maal

raskem on, mõnikord, võib olla, isegi võimata abinõu, millest allpool jutt, tarvitada kui linnades. Politseiüksuse kantseleis (näiteks komissariaadis) mahutatakse seinale suur kaart, mis sisaldab võimalikult suures masstaabis vastavale üksusele alluva raiooni plaani. Kui raionis midagi iseäralist juhtub, märgitakse see raiooni plaanile, näiteks, väikse lipukese abil. Sellega saadakse kätte, et kaardil igal ajal selgelt näha on, missugustel tänavatel juhtub kõige rohkem õnnetusi liikumise tõttu, kus kõige enam

sünnib tulekahjusid, kus kõige rohkem pannakse toime vargusi, murdvargusi, tapmisi jne., kus liigub kõige enam joobnuid, kus müiakse varastatud kraami, kus elavad ja liiguvad avalikud nais-terahvad jne. jne. Teiste sõnadega annab sarnane plaan kõige piltlikuma ettekujutuse politseiametnikkudele, mis sünnib vastava raiooni piirides ja kõige pealt kus nimelt midagi sünnib. Sel alusel on aga politseil juba üsna kerge abinõusid tarvitusele võtta, et kuritegevust teataval määral paraliseerida ehk avalikuks teha. Samal ajal on see abinõu aga ka lihtsaks ja odavaks õppeabinõuks noortele politseinikkudele.

Vale prints.

Saksamaa ja Ühisriikide politseivõimud otsivad juba pikemat aega taga üht saladuslikku kuritegijat, keda aga siiani pole korda läinud tabada kõigi jõupingutuste peale vaatamata. Läänud aasta 1. märtsil ilmus Adairi linna, Ühisriikidesse keegi noormees, kes kohaliku vaimuliku juure läks ning temale saladuse katte all teatas, et tema Sakseni prints Christian olevat ja tema isa teda olevat saatnud täitsa salajaste ülesannetega Mollindosse, Peru vabariiki. Mees kurtis kirikuõpetajale, et teda tee peal laeval keegi ära on tunnud ja tema on suuri summe pidanud maksma, et teda välja ei antaks ja prantslaste kätte ei toimetataks. New-Yorgi sadamas olevat „George Washingtoni“ laeva kapten teda Ameerika võimude kätte toimetanud ühes kaaslastega, keda ka otsekohe vahi alla võetud, kuna teda 14 päeva peale vabaks lasti suure kautsjoni vastu. Kõik need ettenägematud kulud — 18.000 Saksa marka — olevat teda raskesse seisukorda viinud. Heasüdamline vaimulik tahtis omalt poolt „printsile“ appi tulla ning laenas viimasele 2350 Saksa marka, mille kindlustuseks prints andis ühe briljant sõrmuse, taskukella briljantidega ja ühe vana briljant kaelaehte, mis pidi väga suure väärtusega olema ja mille vanadus printsi sõnade järele üle 300 aasta. Printsist ei kuulnud õpetaja, kes meest kolm päeva oma korteris pidas, peale lahkumist enam midagi ning panditud asjad olid, nagu varsti selgus, täitsa väärtusetu.

Veel halvemini käis ühe teise vaimuliku käsi Mindeni linnas Nebraska osariigis, kelle juure ilmus „prints Christian“ läinud aasta septembrikuul; vahepeal ei ole kelm nähtavasti tegutsenud või pole

petetud isikud tema kelmustükke politseile teatanud. Selle vaimuliku juure ilmus prints juba ühe teise isiku „kindral Kuhlmani“ saatel jällegi selleks, et edasi Perusse sõita oma suurtesse mõisatesse. Üks teine kindral pidi veel järgi sõitma. Kõik kolm olevat Ameerika politsei poolt Ellis-Islandis kinni võetud. Prints ise olevat terve oma sularaha ohverdanud selleks, et end ja oma kaaslasi altkäemaksu teel vangist vabastada. Nii olevat tema seisukorda sattunud, et pidavat suuri väärtasju pantima, sest müüa tema neid ei tahtvat. Vaimulik oli kindlas usus, et temal tõesti on tegemist Sakseni printsiga, seda enam, et prints, kes „põgenemisel“ ja „salajaste ülesannete täitmisel“ sinist tsiviilülikonda kandis, pildi näitas, kus tema üles võetud saksa husaari ohvitserina. Võõrale anti laenuks 1000 dollarit ning prints andis selle summa kindlustuseks „suure väärtusega“ ehteasja pandiks. Ehteasja pidi välja ostma „kindral Kuhlmann“ või teine kindral, kes veel printsi tõenduse järele teel. Prints kadus, varsti peale seda ka kindral Kuhlmann, kolmas mees ei ilmunud muidugi üldse ning ehteasi, mis oli pandiks, polnud paari dollarigi väärt. Järelepärimisel Mollindos selgus, et seal midagi teada pole ei mingisugusest printsist ega tema salajastest ülesannetest. Kindel on ainult, et petis on sakslane, kes aga varemalt nähtavasti seadustega pole konflikti sattunud, sest kuritegijate albumis juhusteotsija pilti ei leidu.

Julge kaitsja.

Mõne nädala eest seisis Chicago kohtu ees keegi proua Bernice Dominie, keda süüdistati oma mehe tapmises. Võimud kahtlustasid pr. D., et tema oma mehe on kihvtitanud. Nimelt leidsid politseiametnikud Dominie korterist ühe pudeli mingisuguse vedelikuga ja ekspert arvas, et see vedelik ongi mürk, mille abil Dominie oma naise poolt kõrvale toimetati. Asja lähemalt ei uuritud, sest perekond elas halvas vahekorras, eriti tegi surnud mees oma naise elupäevad õige kibedaks. Pärast selgus, et kohtuekspert oli sama kerge-meelselt asja ajanud nagu uurijad võimudki. Kui asi tuli kohtulikule harutusele, nõudis prokurör süüaluse süüdimõistmist. Oodati suure põnevusega kaitsja kõnet. Selle asemel, et kõnet pidada, läks julge kaitsja laua juure, kus oli pudel vedelikuga, ning jõi pudeli korraga

tühjaks enne kui teda keegi takistada suutis, kohtunikude ja pealtvaatajate üllatuseks ja hirmuks. Peale selle läks kaitsja oma kohale tagasi ning pidas pooltunnilise kõne oma kliendi kasuks, ilma et vedelik temale mingit kahju oleks sünnitanud. Sarnase argumendi sunnib mõistiski kohus süüaluse õigeks.

17 aasta pärast leitud.

Seitsmeteistkümne aasta eest kadus Pariisis saladuslikul viisil üks nelja-aastane tütarlaps. Vanemate ja politseivõimude poolt ettevõetud otsimiste ja uurimiste peale vaatamata ei läinud korda last leida. Vanemad ei kaotanud siiski lootust ja andsid asja ühe eradetektiivikätte. Hiljuti läks viimasel korda täitsa juhuslikult teada saada, et rändajad mustlased omal ajal lapse varastasid ja pärastpoole ühe Bordeaux linna lähedal oleva nunnakloostri juure jätsid. Nunnad leidsid lapse ja kasvasid ta üles. Pärastpoole hakkas tütarlaps lähedalolevas külas tööl käima ja hiljuti leidsidki nüüd vanemad oma 21-aastase tütre Cote d'Azur külast, kus tema põllutöölisena omale leiba teenis.

Hamburgi sadama julgeolek.

Iga sadama kohta maksab põhimõtte: mida paremini on korraldatud sadama julgeolek, seda rohkem leiab sadam äri-meeste poolehoidu ja seepärast ripub iga sadama hea käekäik ära enam-vähem sellest, kuidas on korraldatud julgeolek. Seda põhimõtet on omaks võtnud ka Hamburglased ja Hamburgi sadam — üks suurematest ja tähtsamatest Euroopas — seisab praegu julgeoleku suhtes vist küll esimesel kohal. Kõigepealt on suudetud väljajalaaditud kaupade kaitset täielikult läbi viia, mis seda tähtsam, et nende kaupade väärtus tõuseb miljardideni. Hamburgi sadama kriminaalstatistika näitab viimaste aastate jooksul järjekindlalt kuritegevuse arvu langemist ning praegust arvu ei saa kuidagi võrrelda arvudega 1919. ja 1920. a., kus veel toime pandi suurejoonelisi vargusi. Mis puutub kriminaalpolitsei organisatsiooni Hamburgi sadamas, siis torkab esmalt silma väike ametnikkude arv, mis on määratud julgeoleku kaitseks. Kõigest 65 ametnikku peavad sadama julgeoleku eest hoolt kandma, mis on üks suurematest üldse. Väljas on alaliselt seitse posti, mis on jaotatud sadama 26 üksiku osa peale. Sadama tsentrumis, n. n. Brooktori juures, asub kriminaalpolitsei maja. Alla on mahuta-

tud tööruumid, teisel korral on seatud sisse arestimaja, mis aga harilikult seisab tühi. Teisel korral asub ka terasuksega eriline ruum, kuhu mahutatakse sadamast varastatud ja politsei poolt kättesaadud asjad. Harilikult ei ole neid palju: mõni kott kohvi, jalgratas, mõni seinakell, poomõli, kast teed jne., see on kõik. Mõne aasta eest aga olevat asjade arv selles ruumis väga suur olnud, mõnikord isegi nii suur, et avar ruum kitsaks kippus minema. Hea kaitse võrdlemisi väikse politseiametnikkude koosseisu juures on seletatav muuseas ka selle sadama ametvõimude koostöötamisega, mis on järjekindlalt läbi viidud. Eriti töötab politsei käsikäes tollivõimudega, mis väga tähtis, sest salakauba vedamise vastu tuleb just vabasadamas kõige rohkem võidelda, eriti veel, kui see vabasadam on väga suur. Alles hiljuti tabati suurem salakaubavedajate organisatsioon, mis omale oli ülesandeks võtnud suhkru ja piiritust salajaselt vabasadama piirkonnast linna toimetada. Palju on räägitud ka salajasest sõjariistade maaletoiemamisest, kuid välja arvatud üksikud tähtsusetud juhtumised pole sõjariistade salavedu aset leidnud, pole selleks katseidki tehtud. Nagu iga suurema sadama kohta, nii kõnelatakse ka Hamburgi suhtes, et seal naistega kauplemine õitsevat ja et just Hamburgi kaudu naisterahvaid saadetakse Lõuna-Ameerika riikidesse. Üksikud juhtumised on tulnud küll ette ka Hamburgis, kus üht või paari naisterahvast püüti vastava laeva madruste abil laevale salajaselt toimetada, kuid need on erandid ning mingisugusest organiseeritud naisteveost salajaselt ei või juttugi olla.

Parim nõu.

Üks kuulsamatest Ameerika Ühisriikide advokaatidest oli omal ajal vann. adv. Bartols, keda tunti kui osavat kaitsjat terves maailmas. Kui Bartols praktiseerima hakkas, juhtus kord, et tema kohtusaalis viibis, kus harutati parajasti üht tapmise asja, kusjuures kaebelusel polnud kaitsjat. Kohtu eesistuja pööras Bartolsi poole ja küsis, kas tema ei oleks nõus kaitsmist oma peale võtma. „Minge kaebelusega tahatuppa, laske tema seletab teile, mis temal südame peal on ja andke temale parimat nõu, nagu oleks tema teie klient, kes teile kaitsmise eest tasu maksab,“ ütles eesistuja noorele juristile. Bartols oli ettepanekuga päri ning läks süüalusega neile määratud tuppa. Nõuandmine kestis üle poole tunni ja siis il-

mus Bartols tagasi kohtusaali, kuid ilma kaebealuseta. „Kus on kaebealune?“ küsis eesistuja imestunult. „Tema on ammu juba ära jooksnud,“ vastas advokaat. „Mina talitasin teie nõuande järele ning küsisin kaebealuselt, mis temal asja kohta seletada on. Kui tema minule tapmisloole oli jutustanud, andsin mina temale parimat nõu, mida üldse võisin anda ja ütlesin: kui mina teie asemel oleksin, siis põgeneksin mina nii ruttu kui vähegi võimalik. Kaebealune talitaski minu nõu kohaselt, kargas aknast tänavale ning kadus.“

Fair play.

Inglise ajalehed jutustavad praegu mitmetest iseloomustavatest juhtumistest, mis aset leidsid hiljuti lõppenud suurstreigi ajal ja mis õige selgelt näitavad vahekordi, mis valitsevad Inglismaal avalikus elus üksikute kihtide vahel. Nii, näiteks, leidis streigi ajal — siis, kui suurstreik oma kõrgustipule jõudis — aset jalgpalli võistlus streikijate ja — politsei vahel. Juhtumine sündis Londonis ja isegi inglise ajalehed pidasid sündmust nii tähtsaks, et sellest pikalt kirjutasid, mõned lehed tegid sündmusest isegi juhtkirja, nagu „Manchester Guardian“. Iseloomustav on ka järgmine juhtumine. Ühes väikses lokaalis, kus harilikult väiksemad ametnikud ning vaesemad äriteenijad, käsitöölised jne. lõunat söövad, sai söögi ajal teatavaks, et streik on lahti puhkenud. Kuidas reageeris see kirju seltskond selle teate peale? Kõigepealt tõusid kõik püsti ning laulsid Inglise hümmi: „Jumal, kaitse kuningat“. Kui laul oli lõpetatud, jäid kõik seisma ja hüüdsid elagu streikijate auks! See on Inglismaa ja inglaste fair play!

Brüsseli kerjused.

Võitlust kerjaste vastu peab Brüsseli politsei juba mitmendat aastat, ilma et seni oleks korda läinud seda pahet kõrvaldada. Nende arvu kohta puuduvad seni igasugused andmed. Brüsseli kerjused on hästi organiseeritud, nende keskkohaks on Rue de l'Épir. Kerjused jagunevad kolme liiki: ühed kerjavad majades, teised pealinna käidavamatel tänavatel ning kolmandad provintsis. Majakerjaste vahel on raioonid täpselt jaotatud; Brüsselis on kümme linnajagu, kuid tegelik elu on näidanud, et suurema eduga võib töötada ainult neljas linnaosas:

Saint-Josse, Schaerbeek, Etterbeck ning Molenbeck. Tööd tehakse ainult enne lõunat. Vastava linnajao peale määratud kerjused koguvad hommiku vara teatud tänavale, määravad lähemalt ära, missugune tänav kellelegi kuulub ning valguvad siis laiali. Söögikraami need kerjused heameelega vastu ei võta, vaid paluvad neile raha anda, sest perekonnad olevat suured ja raha mitmesuguseks otstarbeks hädasti vaja. See kerjaste liik ei mõtle homse päeva peale, vaid kulutab otsekohe samal päeval raha, mis enne lõunat saadud. Teine liik töötab Brüsseli eeslinnas. Töö hooaeg kestab lihavõtte pühadest kuni oktoobrikuuni, tööd tehakse ainult pühadel ja suuremate pidustuste päevadel. Just sellesse liiki kuuluvad kõiksugused petised: kurtummad, kes kuulevad ja rääkida võivad, invaliidid, kel käed ja jalad terved, pimedad, kel head silmad jne. Harilikult kerjavad nemad väikeste laste kaasabil, viimastele antakse teatav protsent päevasest sissetulekust. Sissetulekud on hooajal niivõrd suured, et selle liiki kuuluvad kerjused talve tulekul „puhkusele“ lähevad ning sellest elavad, mis seitsme kuu jooksul teenitud. Kõige tublimad ja osavamad kerjused on kahtlemata koimandasse liiki kuuluvad isikud, kes töötavad provintsis. Nemad loevad lehti, teavad, kus kerjamine on lubatud ja kus see on kõvasti keelatud, teavad, kus suuremaid pidustusi peetakse: millal on põllutöönaäitus Nivelles'is, millal hobuste võidujooks Boitsfort'is, sotsialistide koosolekud Brügge's ja kiriku suuremad pühad Montaigin'is, Hal'is ja Furnes'is. Nemad annavad raha välja raudteesõitudeks, on ju sõidud nii tulutoovad, et vähese rahaga võib riskeerida. Peale töö lõpu koguvad kerjused kusagile lokaali ja õlle juures jutustatakse juhtumistest, mis „ametisse“ puutuvad ja mis päeva jooksul aset leidnud. Tihti peale korraldatakse isegi väike pidu ning harmoonika saatel tantsivad pimedad ja lombakad, noored ning vanad. Kõigi nende kerjaste kõrval tegutsevad aga veel teised, kes raha koguvad ja peidavad, et ametvennad sellest ei saaks teada, mispärast siis ka tihti juhtub, et politsei peale mõne kerjuse surma, kel sugulasi pole ja keda omavalitsuse kulul maetakse, kerjuse toast leiab peidetuna sularaha ja väärt-pabereid, mõnikord õige suure summa peale.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 417. Lugeja S. Küsimused. 1) Isik võlgneb suurema summa riigi ja omavalitsuse maksusid. Oma varanduse on tema sellekohase varanduselahutuse lepingu järel naise nimele kirjutanud. Leping on „Riigi Teatajas“ kuulutatud ja seega täiesti seaduslik. Maa ja hooned on nüüd lepingu järel naise omandus, kuid need on krepoteeritud veel mehe nimele, mispärast igasugused maksuõudmised selle varanduse pealt mehe nimele tulevad. Mees võlgneb peale selle veel tulu- ja kaitseliidu-maksusid.

Kas olen õigustatud sissenõudmist nimetatud varanduse peale pöörama, kui leping oli tehtud juba enne maksuvõlgade tekkimist.

2) Kas olen samasugusel juhtumisel õi-

gustatud hobust üles kirjutama, kui see hobusepassi järel on mehe omandus, kuid varanduselahutuse lepingu järel on kõik hobused majapidamises naise omad.

Vastused. 1) Varandus kuulub sellele, kelle nimele ta on krepoteeritud.

2) Ei ole. Hobusepass pole sarnasel juhtumisel dokument, mis võib omandust tõendada.

Lugeja H. V. Küsimus. „Eesti Politseilehe“ nr. 13/14 s. a. vastusest nr. 2a selgub, et oma laskeriista võib teise isiku kätte anda, kellel vastav luba olemas. Kas on selle juures tähtis, kas sel teisel isikul laskeriist on või mitte?

Vastus: Pole tähtis, kas sel teisel on laskeriist või ei ole.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

Univer, August Leena p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 17. 4. 20 a. nr. 10426.
Perens, Andres Hendriku p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 7. 12. 22 a. nr. 155/8935.
Andreesen, Elmar Augusti p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 14. 1. 1925 a. nr. 99/157271.
Thomberg, Ida Villemi t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 30. 12. 19 a. nr. 1612.
Turpitko, Nikolai Rodioni p., Nansenipass nr. 12873/26715.
Steinberg, Bernhard Priidiku p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 26. 1. 25 a. nr. 473/30353.
Tiido, Mihkel Jüri p., nr. 44/135366.
Vestmann, Veera Hendriku t., v. a. Tõstamaa vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 41.
Kalmet, Peeter Andrese p., v. a. Laiksaare vallaval. 1920 a.
Visnapuu, Johan Hansu p., v. a. Kooniga vallaval. 1921 a.
Mendelson, Joosep, v. a. Türi alevival. 6. 12. 19 a. nr. 218.

Rootsmann, Karl Gustavi p., v. a. Särevere vallaval. nr. 53.
Eichenbaum, Peeter Kasper p., v. a. Jõgeveste vallaval. 24. 10. 24 a. nr. 114.
Eichenbaum, Marie Johani t., v. a. Jõgeveste vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 358.
Mumm, Jaak Tõnise p., v. a. Leebiku vallaval. 4. 10. 21 a. nr. 348.
Hansson, Rosalie Jaani t., v. a. Patküla vallaval. 3. 2. 20 a. nr. 1134.
Anderson, Jaan Ristlo p., v. a. Helme vallaval. 12. 5. 23 a. nr. 886.
Kress, Minna Hansu t., v. a. Jõgeveste vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 280.
Kunnapu, Vidrik Otti p., v. a. Kuigatsi vallaval. 6. 2. 20 a. nr. 644.
Saarva, Alma Karli t., v. a. Kuigatsi vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 660.
Laut, Johanna Karli t., v. a. Kuigatsi vallaval. 19. 1. 20 a. nr. 344.
Pool, Jaan Johani p., v. a. Kuigatsi vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 227.
Hellermann, Olga Jüri t., v. a. Veinjärve vallaval. 17. 4. 25 a. nr. 1042.
Põlts, Gustav Jüri p., v. a. Esna vallaval. 20. 5. 20 a. nr. 870.

- Sepp, August Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 8. 5. 20 a. nr. 10935.
 Järr, Helene Mardi t., v. a. Kuksema vallaval. 29. 6. 20 a. nr. 543.
 Kahn, Voldemar Georgi p., v. a. Veinjärve vallaval. 29. 12. 20 a. nr. 894.
 Pärt, Johannes Jaani p., v. a. Esna vallaval. 4. 5. 20 a. nr. 847.
 Kärme, Adele Johani t., v. a. Narva linna pol. 1. jsk. 19. 3. 25 a. nr. 199.
 Sokk, Aleksander Kristjani p., v. a. Narva-Jõesuu alevival. nr. 194.
 Tinur, Aleksander Madise p., v. a. Narva linna pol. 2. jsk. 12. 2. 25 a. nr. 74.
 Vlассov, Peeter Grigori p., v. a. Mustajõe vallaval. 3. 1. 19 a. nr. 183.
 Lorents, Rosalie Peetri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 15. 12. 19 a. nr. 11629.
 Sverdlov, Julia Daaveti t., v. a. Nõmme jsk. pol. ülemalt 20. 9. 24 a. nr. 1181.
 Beljæev, Aleksander Mihkli p., v. a. Narva linna pol. 1. jsk. ülemalt 13. 8. 24 a. nr. 87.
 Speranski, Feodor Feodori p., v. a. Kose vallaval. 14. 1. 22 a. nr. 767.
 Tahvanen, Andres Andrei p., v. a. Narroova vallaval. 1. 3. 21 a. nr. 1305.
 Teras, Katariina Samueli t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 13425.
 Mathiesen, Amilda Andrese t., v. a. Saksi vallaval. 20. 6. 25 a. nr. 94.
 Bahvalov, Olga Paavli t., v. a. Narroova vallaval. nr. 1507.
 Trei, Voldemar Hansu p., v. a. Narroova vallaval. 25. 2. 21 a. nr. 1277.
 Tshugunov, Mihail Aleksandri p., v. a. Skarjatina vallaval. 20. 9. 22 a. nr. 82.
 Sarepera, Tõnis Hansu p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 1. 12. 20 a. nr. 1720.
 Stein, Margarethe Rudolphi t., v. a. Tallinna pol. 2. jsk. 31. 1. 21 a. nr. 267.
 Krass, Rosalie Marie Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 29. 12. 1920 a. nr. 12470.
 Kask, Marie Floriani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 26. 2. 20 a. nr. 11922.
 Erikson, Viio Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 1037.
 Tuvike, Marie Jaani t., v. a. Kavilda vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 219.
 Janker, Harald Ludvigi p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 12. 6. 20 a. nr. 8885.
 Pallov (Pallas), Jaan Hansu p., v. a. Tähtvere vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 139.
 Kurs, Arnold Jüri p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 6. 10. 20 a. nr. 9507.
 Sadik, Minna Peetri t., v. a. Kambja vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 290.
 Looents, Johan Kristjani p., v. a. Sauga vallaval. 2. 1. 23 a. nr. 20.
 Tiido, Leena Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 1. 1. 20 a. nr. 6066.
 Jütsik, Salme Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 3. 5. 20 a. nr. 10745.
 Tomson, Helene Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 1921 a. nr. 17776.
 Zeisig, Aleksander Karli p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 7. 1. 25 a. nr. 4031/158281.
 Treier, Helene Mardi t., v. a. Võru linna pol. ülemalt 4. 12. 19 a. nr. 2519.
 Soloveitschik, Joosep Itziku p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 8208.
 Linde, Eduard Vidriku p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. nr. 2565.
 Rohde, Alma Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 10. 12. 19 a. nr. 3819.
 Laagus, Karl Jaani p., v. a. Tartu linna pol. ülemalt 15. 1. 20 a. nr. 122.
 Patsmann, Hugo Karli p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 7. 6. 22 a. nr. 14223.
 Rähni, Liisa Anna t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 17. 1. 20 a. nr. 10948.
 Väli, Marie Abrami t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 1919 a. nr. 11932.
 Tomson, Ida Aleksandri t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 1919 a. nr. 2504.
 Liiper, Anna Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 14. 2. 20 a. nr. 9791.
 Otsa, Jaan Jaani p., v. a. Mäksa vallaval. 3. 5. 20 a. nr. 152.
 Tani, Aliide Hendriku t., v. a. Raadi vallaval. 14. 2. 22 a. nr. 1333.
 Müller, Aleksander Aleksandri p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 17. 12. 19 a. nr. 4720.
 Virrok, Elfriede-Helene Helene t., v. a. Vana-Kuuste vallav. 18. 2. 22 a. nr. 981.
 Albi, Maria Gustavi t., v. a. Vaivara vallaval. 5. 4. 22 a. nr. 1795.
 Aloe, Anna Rosalie Hendriku t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 17. 12. 19 a. nr. 6687.
 Alep, Villem Krõõda p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 2718.
 Rähni, Leena Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 4. 2. 20 a. nr. 8973.
 Paju, Adele Johannese t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 3. 1. 25 a. nr. 14.
 Tshernova, Elena Aleksei t., v. a. Mustvee alevival. 4. 2. 24 a. nr. 22.
 Tilga, Alma Daaveti t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 24. 11. 19 a. nr. 632.

- Vuusmann, Johannes Jaagu p., v. a. Juuru vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 492.
- Orgen, Martha Luise Mardi t., v. a. Hageri vallaval. 4. 4. 24 a. nr. 32. (21973)
- Hamburg, Alma Hansu t., v. a. Järva-kandi vallaval. 26. 4. 21 a. nr. 470. (21974)
- Terruks, Aleksander Augusti p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 15. 10. 23 a. nr. 1682. (31975)
- Saaler, Rudolf Mihkli p., v. a. Kohila vallaval. 16. 2. 22 a. nr. 2493. (21976)
- Hermburg, Hendrik Hansu p., v. a. Inglise vallaval. 13. 8. 20 a. nr. 720. (21977)
- Steinberg, Liisa Kustase t., v. a. Kirna-Kohatu vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 954. (21978)
- Ziegel, Karl Gustavi p., v. a. Kaiu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 517. (21979)
- Veide, Liine Jüri t., v. a. Triigi vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 725. (21980)
- Reinvaldt, Ella Aleksandri t., v. a. Rapla vallaval. 31. 7. 22 a. nr. 11. (21981)
- Mägi, Arnold, nr. 776. (25039)
- Mägi, August, nr. 608. (25039)
- Mihkelson, Voldemar, nr. 293. (25039)
- Tihomirov, Dimitri, nr. 2131. (25039)
- Võssokov, Deonis. (25039)
- Safronova, Agafja. (25039)
- Õun, Arnold, nr. 1532. (25039)
- Villemson, Robert, nr. 16. (25039)
- Aun, Kristjan, nr. 952. (25039)
- Ambos, August, nr. 378. (25039)
- Salekeschin, Nikolai. (25039)
- Harkmann, Juula Johani t., v. a. Orava vallaval. 4. 6. 20 a. nr. 828. (26679)
- Noring, Samuel Karli p., v. a. Koiola vallaval. 26. 4. 20 a. nr. 569. (26679)
- Laugamets, Alma Jaani t., v. a. Tino vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 326. (26679)
- Ivanov, Anna Ivani t., v. a. Kahkva vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 375. (26679)
- Hark, Juhan Jaani p., v. a. Peri vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 650. (26679)
- Kripson, Paul Daaveti p., v. a. Ahja vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 226. (26679)
- Usning, Peeter Jakobi p., v. a. Veriora vallaval. 3. 4. 20 a. nr. 426. (26679)
- Kuslapuu, Evald Mihkli p., v. a. Kioma vallaval. 5. 1. 19 a. nr. 220. (26679)
- Noring, Rudolf Otto p., v. a. Koiola vallaval. 22. 2. 24 a. nr. 34. (26679)
- Härmis, Ado Joosepi p., v. a. Koiola vallaval. 5. 3. 20 a. nr. 498. (26679)
- Raud, Otto Peetri p., v. a. Orava vallaval. 11. 6. 20 a. nr. 853. (26679)
- Esche, Karl Adolfi p., v. a. Veriora vallaval. 11. 3. 24 a. nr. 239. (26679)
- Kaigas, Jaan. (31426)
- Terni, Marie Ado t., nr. 6045. (31890)
- Roosenberg, Tõnis Johani p., v. a. Suure-Kõpu vallaval. (32550)
- Lamm, Frants Mari p., v. a. Vana-Tänasilma vallaval. (32550)
- Laosson, Mari Jaani t., v. a. Vana-Suislepa vallaval. 20. 11. 20 a. nr. 520. (32550)
- Metsamärt, Minna Hansu t., v. a. Viljandi vallaval. 1919 a. (32550)
- Pill, Olga Kusta t., v. a. L.-Tähkvere vallaval. 1921. a. nr. 920. (32550)
- Raba, August Ado p., v. a. Sürgavere vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 267. (32550)
- Maaten, Jaan Jaagu p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 19. 12. 19 a. nr. 5620. (33781)
- Tire, Jüri Johani p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 4050. (33782)
- Kuusmann, Hans Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 15. 10. 25 a. nr. 2015. (33783)
- Smirnov, Marie Mardi t., v. a. Järva maak. pol. ülemalt 14. 2. 21 a. nr. 2369. (33785)
- Jaanson, Edgar Tõnise p., v. a. Olustvere vallaval. 15. 9. 22 a. nr. 1135. (33786)
- Tohver, Andres Mihkli p., v. a. Asuküla vallaval. 6. 2. 20 a. nr. 79. (33964)

Kuulutus.

3. jsk. politseikomissar Pärnumaal, annab teada, et 16. juunil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Vana-Vändra vallas, Kivissare talus

enampakkumisel

Gustav Tohvi päralt olev varandus, mis koosneb kahest seast, hinnatud 2800 marga peale, kohtumaksu sissenõudmiseks.

Müüdavaid loomi võib näha oksjoni päeval oksjoni kohal. Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 26. mail 1926. a. Nr. 1342.

J. Penjam.

3. jsk. politseikomissar Pärnumaal.

Restoraan
„DRAAMAKELDER“

Jaani tän. nr. 5. Draamateatri all.
Kõnetraat 565.

Eeskujulik köök! Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa liköörid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus
kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid à la carte igal ajal.

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

Restoraanipidaja.

Kuulutus.

1. jsk. politseikomissar Pärnumaal, annab teada, et 12. juunil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Pärnumaal Seliste vallas, Vihakse rannas merekaldal

enampakkumisel

kohemaksetava raha eest Firma Esthonien Timber Co Ltd. päralt olev varandus ja nimelt: I. 300 jooksvat sülda halupuid, II. 2 k.-sülda kuuse propse (titsa) ja III. 1200 palki, mitmes pikkuses ja jämeduses, hinnatud 161.300 marga peale, metsatööstuse maksuvõla sissenõudmiseks.

Müüdavaid puid võib näha oksjoni päeval koha peal Vihakse rannas.

Pakkumine algab hinnat. summast.

Pärnus, 27. mail 1926 a. Nr. 342.

Ravell.

1. jsk. politseikomissar Pärnumaal.

Siseministerium annab suusõnalisel enampakkumisel rendile karastavate jookidega kauplemise platsi

Kadriorus, Valge majaka juure viiva kivitrepil kõrval, Lasnamäe kaldal.

Väljapakkumine on 10. juunil s. a. kell 10 hommikul Kadrioru pargi valitseja juures, Veizenbergi t. 20. Lähemaid teateid saab sealt samast.

Kuulutus.

3. jsk. politseikomissar Pärnumaal annab teada, et 18. juunil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Vana-Vändra vallas, Põdraaugu talus

enampakkumisel

Mihkel Tohvi päralt olev varandus, mis koosneb ühest lehmast, hinnatud 3500 marga peale, kohtumaksu sissenõudmiseks.

Müüdavat looma võib näha oksjoni päeval oksjoni kohal.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 26. mail 1926 a.

J. Penjam.

3. jsk. politseikomissar Pärnumaal.

KUULUTUS.

Paide jaoskonna politseikomissar annab teada, et 19. juunil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Kuksema vallas, Kuksema mõisas enampakkumisel teel o-ü. Kuksema päralt olev varandus, mis koosneb ühest 45-hobuse jõulisest aurumasinast, hinnatud 100.000 marga peale, kapitalimaksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohal. Pakkumine algab hinnatud summast.

Paides, 1. juunil 1926 a.

Nr. 02051.

J. Tilling,
politseikomissar.

Siseministeriumi politsei osakond ostab võistluspakkumisel

vihmakuubesid.

Kinnised kirjalikud pakkumised tulevad osakonnale ära anda 14. juuniks s. a. kl. 10 h.

Lähemaid teateid ja ostutingimisi võib saada osakonnast majandustoimkonnast, Toompea lossis, igal tööpäeval kella 10—14.